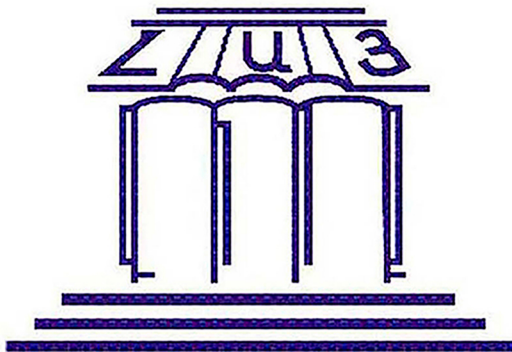

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Մույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

8059

3H172/47-9257

2-24

ՀԿ(Բ)ԿԿԿ-Ի ՑԵՎ ԿՎՀ-Ի
ՄԻԱՑՅԱԼ ՊԼԵՆՈՒՄԻ
Բ Ա Ն Ա Ջ Ե Վ Ե Ր Ը

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
ВОСТОКОВЕДЕНИЯ
Академии Наук
СССР

ՊԵՏՂՈՍ

1931

ՅԵՐԵՎԱՆ

3572 (47.225)

2-24

24 SEP 2006

174 NOV 2009

ՀԿ (Բ) Կ ԿԿ-Ի ՅԵՎ ԿՎՀ-Ի
ՄԻԱՅՅԱԼ ՊԼԵՆՈՒՄԻ
Բ Ա Ն Ա Ձ Ե Վ Ե Ր Ը

32-80323

17 SEP 2013

ՊԵՏՐՈՍԻ ՏՊԱՐԱՆ
ՀՐԱՏԱՐԱԿ. № 1797
ԳԼԱՎԼԻՏ 6716(Բ)
ՊԱՏՎԵՐ 4485
ՏԻՐԱԺ 4000

56608-66

ՀԿ(Բ) ԿԿ-Ի ՅԵՎ ԿՎՀ-Ի ՄԻԱՅՅԱԼ ՊԼԵՆՈՒՄԻ
ԲԱՆԱԶԵՎԵՐԸ

Ի. 1931 թ. ԱՌՍՁԻՆ ԿԻՍՍՄՅԱԿԻ ԱՐԴՖԻՆՊԼԱՆ-
ՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՍԱՍԻՆ

(Ընդունված ընկ. Սս. Վարդանյանի գեկուցման ուղիով)

1-ԻՆ ԿԻՍՍՄՅԱԿԸ ՓԱԿՎԵՑ ՀԻՆԳ ՑԵՎ ԿԵՍ
ՄԻԼԻՈՆ ՊԱՐՏՖՈՎ

Մատնանշելով արդյունաբերության 31,4 տոկոսով
աճումը 1931 թվկանի առաջին կիսամյակում՝ համե-
մատած 30 թվի համապատասխան շրջանի հետ, ինչպես
նաև արդֆինպլանների կատարումն ու գերադասարժան
մի շարք ձեռնարկություններում, և Հայաստանի ար-
դյունաբերության զգալի հաջողություններն՝ աշխա-
տանքի արտադրականության բարձրացման, սարքա-
վորման ավելի լրիվ ուղտադործման և այլ բնագավառ-
ներում, ԿԿ-ի և ԿՎՀ-ի միացյալ պլենումը միանգա-
մայն անբավարար և դանում այդ հաջողությունները,
համեմատած այն խնդիրների հետ, վերոնք դրված են
արդյունաբերության առջև հնգամյակի 3-րդ վճռական
տարում:

Պլենումը մատնանշում է, վոր փոխանակ առաջին
կիսամյակի պլանով նախատեսված 30-200 հազար ուտբու-
արտադրանքի, արդյունաբերությունը փաստորեն տը-

վել է ընդամենը 24.700 հազար ռուբլու արտադրանք, կամ պլանի 81,8 տոկոսի չափով, այսինքն՝ յերկրին պարտք է մնացել 5 ու կես միլիոն ռուբլու արտադրանք: Աշխատանքի ամսական միջին արտադրականությունը, պլանով նախատեսված 498,8 ռուբլու դոլարեն, փաստորեն կազմել է 439,1 ռուբլի կամ պլանի 88 տոկոսը: Ինքնարժեքը, պլանում նախատեսվածի համաձայն 15,7 տոկոսով իջեցվելու փոխարեն, փաստորեն իջեցվել է մի շարք ձեռնարկություններում ընդամենը 2,6 տոկոսով: Պլենումն առանձնապես մատնանշում է, վոր պլանից զգալի չափով հետ է մնացել լենտեքստիլը (պլանը կտտարել է 91,4 տոկոսով), Կարբիլի դործարանը՝ (84,9 տոկոսով) և Պղնձարդյունաբերություն (56,8 տոկոս):

Պլենումը գտնում է, վոր Հայաստանի արդյունաբերությունն ունեցել է բոլոր հնարավորությունները առաջի կիսամյակի պլանը կատարելու և գերակատարելու համար: Դա հաստատվում է այն աշխատանքով, վոր կատարել է արդյունաբերությունը հունիսին, ճեղքվածքների վերացման միամսյակում, յերբ արտադրանքը բարձրացավ 21,6 տոկոսով, իսկ աշխատանքի արտադրականությունը 17 տոկոսով, համեմատած մայիս ամսի հետ: Պլենումը մատնանշում է, վոր առաջին կիսամյակի պլանի թերակատարման հիմնական պատճառներն են՝

ա) Արդյունաբերության ղեկավարման ասպրիդում գոյություն ունեցող ուղորդանիստական ինքնահոսը և մեր պլանների իրական լինելու նկատմամբ ցուցաբերվող բացահայտ ուղորդանիստական թերահավատության առանձին փաստերը (Սլաշվերի):

բ) Այն, վոր կուսակցական ու արհմիութենական կազմակերպությունները և խորհրդային որդանները բախարար չափով չէին վերակառուցել իրենց աշխատանքը համաձայն հնդամյակի 3-րդ վճռական տարվա տեղական շինարարության խնդիրներին ու տեմպին:

գ) Պլանային առաջադրանքների ուշ հասցվելը մինչև ձեռնարկությունը, բանվորը (Մեխանիկական, Կոնսերվի դործարանները) և մի քանի ձեռնարկություններում ճշտված պլանային առաջադրանքների բացակայությունը (Սթիլ-Տուֆ, Տեքստիլ):

դ) Բանուժի հավաքագրման ասպրիդում հետևողական աշխատանքի բացակայությունը, արտադրության մեջ վորակյալ բանվորների պատրաստմանը բավարար ուշադրություն չնվիրելը և բանվորների ինքնամրացումը խթանող բոլոր պայմաններն ապահովելու անկարողությունը:

ՀԵՏ ՇՊՐՏԵԼ ՈՊՈՐՏՈՒՆԻՍՏՈՎՈՒ ՆՎՎՈՑՆԵՐԸ,
ՎԵՐԱՑՆԵԼ ՃԵՂՔՎԱԾՔՆԵՐԸ ՅԵՐԿՐՈՐԴ
ԿԻՍԱՄՅԱԿՈՒՄ:

Մի կողմ վանելով ուղորդանիստական բոլոր խտակցությունները 31 թվի արդֆինպլանի անիրագործելի լինելու մասին, պլենումը կուսակցական, արհմիութենական և խորհրդային որդանների առաջ դնում է հետևյալ մարտական խնդիրը՝ յերրորդ յեռամյակում վերացնել 31 թվի առաջին կիսամյակի գոյացած արդֆինպլանի կատարման ասպրիդում գոյացած ճեղքվածքը և ապահովել յերկրորդ կիսամյակի պլանային առաջադրանքների կատարումն ու գերակատարումն: Այդ նպատակով յերրորդ յեռամյակը հայտարարվում է

հարաձայնի՝ Հայաստանի արդյունաբերութեամբ աշխատանքում:

Այդ խնդիրը հաջող լուծելու և Յ՝րդ վճռական տարվա արդֆինպլանի կատարումն ապահովելու համար, պլենումն առաջարկում է բոլոր կուսակցական ու արհմիութենական կազմակերպություններին, ինչպես նաև խորհրդային ու անտեսական որգաններին՝ իրենց հետագա աշխատանքի համար հիմք ընդունել այն ցուցումները, վոր տվել է ընկ. Ստալինը անտեսալարների խորհրդակցությանն իր արտատանած վերջին ճառում և մորիլիդացիայի յենթարկել իրենց բոլոր ուժերը հետևության մեջ, պլենումն առաջարկում է՝

1. Մատնանշելով Հայաստանի ԺՏԳԽ-ի միանգամայն անբավարար ղեկավարությունն ու հսկողությունը ֆեդերատիվ և միութենական արդյունաբերության աշխատանքի ասպարիդում, ինչպես և ղեկավարության անթույլատրելի վիճակը Մատթողկոմատին, Հողթողկոմատին և Լուսթողկոմատին յենթակա արդյունաբերության մեջ պլենումն առաջարկում է՝

ա) Հայաստանի ԺՏԳԽ-ին՝ ուժեղացնել իր ղեկավարությունն միութենական և ֆեդերատիվ ձեռնարկությունների նկատմամբ, իր ուշադրության կենտրոնը դարձնելով Հայաստանի արդյունաբերության կարեւորագույն ճյուղերը՝ պղինձը, տեքստիլը, տուֆը, պեմզան և այլն:

Պլենումն անհրաժեշտ է համարում ամենակարճ ժամանակամիջոցում ձեռնարկել փոխհարաբերություններ հաստատել Հայաստանի ԺՏԳԽ-ի, Անդրկովկասի, ԺՏԳԽ-ի և Անդրկովկասի արեստների միջով՝ ֆեդերատիվ և միութենական ձեռնարկությունները ղեկավարելու և

նրանց վրա հսկողություն հաստատելու ասպարիդում:

բ) Մատթողկոմատին՝ յերկու տասնորյակում ստեղծել մի ասպարատ, վորն ապահովի նրան յենթակա արդյունաբերության կոնկրետ և ամենորյա ղեկավարությամբ:

գ) Հողթողկոմատին և Լուսթողկոմատին՝ նշանակել պատասխանատու անձինք արդյունաբերությունը ղեկավարելու համար:

2. Սուանձնապես մատնանշելով վերջին յերկու տարում տեմպի հետ մնալը Հայաստանի պղնձարդյունաբերության ասպարիդում, վորը թերակատարել է պալնը թե՛ վորակական և թե՛ քանակական ցուցանիշները, պլենումը գտնում է, վոր պղնձարդյունաբերության մեջ առաջացած ձեղքվածքի պատճառն է կենտրոնական և տեղական կուսակցական, խորհրդային, իրեն՝ Պղինձկոմբինատի վող հմուտ ղեկավարությանը, վորը չի կարողացել ապահովել ձեռնարկությունը բանվորական կադրերով և մորիլիդացիայի յենթարկել բանվորական մասնանների արտադրական ակտիվությունը պղնձի համար պայքարելու:

Պլենումն անհրաժեշտ է համարում մատնանել նաև «Յվկսոմեմդոլոտո»-ի անբավարար ղեկավարությունը Անդրպղինձկոմբինատի նկատմամբ (Ալլահվերդի և Զանդեղուր)՝ ինչպես պղնձարդյունաբերության ոպերատիվ ու հեռանկարային պլանավորման ասպարիդում, այնպես և արդյունաբերական նոր շինարարության ծավալման (արտադրիչ հնոցներ, վատերժակետ), արտադրական պրոցեսների մեքենայացման և յերկրաբանական-հետախուզական աշխատանքների տեմպի բնագավառում և այլն:

ՏԻՐԱՊԵՏԵԼ ՏԵԽՆԻԿԱՅԻՆ, ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼ ԲԱՆՈՒԺԻ
ՀԱՎԱՔԱԳՐՈՒՄԸ

Մատնանշելով, վոր Անդրյեյկովի և Հի(բ)ի Կի-ի պղնձարդյունաբերության վերաբերյալ վորոշումները զգալի չափով թերակատար են մնացել, պլենումը մարտական խնդիր է դնում Ալլահվերդու և Ղափանի բանվորներին, յեռանկյունու և չրջանային կուսկումների առջև, այն է՝ ապահովել 6000 տոնն պղնձի ձուլումը, ուժեղացնել արդյունաբերական ու բնակարանային շինարարության տեմպը և ավելի լայն ծավալել յերկրաբանական-հետախուզական աշխատանքները՝ հնգամյակի վերջին՝ 4-րդ տարվա առաջադրանքները լրիվ կատարելու բոլոր պայմանները նախատարատեսելու համար:

3. Գտնելով, վոր ձեռնարկությունների կոնկրետ ղեկավարումն ուժեղացնելու հիմնական ըժանկերից մեկն է արտադրության տեխնիկայի տիրապետումը վարչական-տնտեսական կազմի և ձեռնարկության ղեկավար կուսակցական ու արհմիութենական աշխատողների կողմից, և մատնանշելով, վոր մինչև այժմ ել թույլ է յեղել այդ ուղղությամբ կատարված աշխատանքը, պլենումն առաջարկում է բոլոր կուսակցական, արհմիութենական և կոմյունիստական կազմակերպություններին, ամեն կերպ ուժեղացնել իրենց աշխատանքը տեխնիկական գիտությունները մասսաների մեջ արմատացնելու ասպարիզում, ընդգրկելով տեխնիկայի ուսումնասիրման խմբակներում ձեռնարկությունների բարձր և միջակ հրմանատարական կազմը և մանավանդ հարվածային բանվորներին:

4. ԱրդՖինպլաններին կատարման ասպարիզում վեր-

ոական դեր է խաղում բանուժի հավաքագրումը կազմակերպված ձևով: Արդյունաբերության զարգացման նոր պայմաններում անհանդուրժելի յե դառնում այդ ասպարիզում գոյություն ունեցող ինքնահոսի «քաղաքականությունը»: Տնտեսական որդանների առջև ամենասուր կերպով խնդիր է դրված՝ «ինքնահոսի քաղաքականությունից անցնել արդյունաբերության համար կազմակերպված ձևով բանվորներ հավաքագրելու քաղաքականության» (Ստալին):

Յեղնելով դրանից, պլենումն առաջարկում է՝

ա) Պետպլանին, Աշխտոդկոմատին և Կոլտնտկենտրոնին՝ անհապաղ ձեռնարկել բանուժի իրական պահանջի հայտաբերմանը, դյուղի ավելորդ բանուժի հաշվառմանը և աշխատանքի բալանսը կազմելու դործին:

բ) Աշխտոդկոմատին, Արհմիութհին, չրջկումներին և Կոլտնտկենտրոնին՝ լայն աշխատանք կատարել գյուղում մասսայականացնելու միութենական կառավարության դեկրետը արտագնացության մասին:

գ) Աշխտոդկոմատին՝ մի տասն որվա ընթացքում վերաբշխել բանուժի հավաքագրման չրջանները և ամբացնել վերջիններս տնտեսական որդաններին: Առաջարկել տնտեսական որդաններին անհապաղ պայմանագրեր կնքել համապատասխան չրջանների և Կոլտնտեսությունների հետ՝ անհրաժեշտ բանուժի չուրջը:

դ) Կոլտնտկենտրոնին՝ բացատրական լայն կամպանիա ծավալել Կոլտնտեսական սխտեմում՝ բանուժի հաղող հավաքագրումն ասպահովելու և կնքած պայմանագրերի ճշգրիտ կատարումն ասպահովելու համար:

յե) Գտնելով, վոր Աշխտոդկոմատը և տնտեսական, արհմիութենական և կուսակցական որդանները պատ-

չաճ ուշադրութիւն չեն նվիրում կանանց աշխատանքն արտադրութեան մեջ արմատացնելու հարցին, սլենումն առաջարկում ե՝ վճռական բեկում ստեղծել կանանց արտադրութեան մեջ ներդրակելու դործում:

դ) Լուրջ ուշադրութիւն նվիրել աշխատանքի համաժամտարար ծանր պրոցեսներին մեքենայացմանը (անտառային տնտեսութիւն, տրանսպորտ և շինարարութիւն): «Աշխատանքի պրոցեսներին մեքենայացումը մեղ համար այն նոր վճռական ուժն է, առանց վորի հնարավոր չէ իրագործել վոչ մեր տեմպը, վոչ եւ արտադրութեան նոր մասշտաբը» (Ստալին): Պլենումն առաջարկում է ամէկի լրիվ ոգտադործել դոյութիւն ունեցեղ սարքավորումը, մեքենայացումը և արմատացնել մեքենայացման նոր մեթոդները: Աշխատանքի պրոցեսներն արագացնելու նպատակով, մեքենայական սարքավորումը փոխադրել մի շինարարութիւնից մյուսը և միջոցներ ձեռք առնել մեքենաները լրիվ ոգտադործելու:

ԱՆԵՆԱ ՊԱՅՔԱՐԵԼ «ՀԱՂԱՍՄԱՐԵՑՄԱՆ» ՏԵՆԴԵՆՑՆԵՐԻ ԴԵՄ, ՀԱՂԱՍՄԱՐԵԼ ԲԱՆՈՒԹԻ ՀՈՐՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ե. Պլենումը մատնանշում է, վոր ձեռնարկութիւններին ապահովումն բանուժով առաջին հերթին հանդում է արտադրութեան մեջ բանվորների ինքնամրացման հարցին: Անցյալ կիսամյակում բանուժի հոսունութեան աճումը մի քանի ձեռնարկութիւններում հասել եր ըդդալի չափի, վորը իրական վտանգ է ստեղծում հետագայում արդիինդալնների կատարմանը, վիժեցնելով աշխատանքի արտադրողականութեան ուրվադժված տեմպը:

Գտնելով, վոր բանուժի հոսունութեան հիմնական

պատճառներն են աշխատավարձի սխալ կազմակերպումը, տարիֆային սխալ սխտեմը, վորը պարունակում է «հավասարեցման» տարրեր, ինչպես նաեւ բանվորների մատակարարումն և բնակարանային ու կենցաղային պայմանները բարելավելու համար կիրառված ձեռնարկումների անբավարար լինելը, սլենումն առաջարկում է:

ա) Արդյունարեութեան բոլոր հիմնական աշխատանքները փոխադրել դործավարձի, այնպիսի հաշվով, վոր մինչև հոկտեմբերի մեկը դործավարձն ընդդրկի ցենդային արդյունարեութեան բոլոր բանվորների առնելագն 80 տոկոսը:

բ) Աշխոժողկոմատին և ՀԱՄԽ-ին՝ բոլոր ձեռնարկութիւններում և ցեխերում մի ամսում վորոշել առաջատար պրոֆեսիաների բանվորների կատեգորիաները, ապահովել նրանց համար աշխատավարձի ամէկի բարձր մակարդակ:

գ) Աշխոժողկոմատին և ՀԱՄԽ-ին՝ մի ամսում հաշտարել աշխատավարձի հավասարեցման բոլոր վատտերը և վճռական միջոցներ ձեռք առնել վերջիններս վերացնելու համար, անհրաժեշտ պայմաններ ստեղծելով խթանելու բանվորներին՝ վորակավորում ձեռք բեխելու ասպարիքում:

դ) Ամրացնել ձեռնարկութիւնների տեխնիկական նորմավորման բյուրոյի որդանները. այդ նպատակով յերկու տասնորյակում կազմակերպել ձեռնարկութիւնների տեխնիկական նորմավորման աշխատողների դասընթացներ՝ 100 ունկնդրի համար:

Մի ամսում տեխնիկական նորմավորման բյուրոններ կազմակերպել բոլոր ձեռնարկութիւններում և ուժե-

դացնել դոյության ունեցող բյուրոների աշխատանքը .
մի ամսում հարվածային բանվորներից ընտրել 25 հոգի
աշխատելու տվյալ ձեռնարկության տեխնիկական նոր-
մավորման բյուրոյի որդաններում :

յ) Տնտեսական որդաններին և կառուցող կազմա-
կերպություններին՝ ապահովել բանվորական բնակա-
բանային շինարարության պլանի կատարումը, հատուկ
ուշադրություն նվիրելով Ալլահվերդու և Ջանդեղուրի
կոմբինատներին բնակարանով ապահովելու խնդրին :

Հատուկ ուշադրություն նվիրել արդյունաբերական
ձեռնարկություններին կից ճաշարանների, մսուրների,
ակումբների և այլ կուլտուրական ցանցի ծավալմանը .

զ) Կուսակցական արհմիութենական և կոմյերխա-
կան կազմակերպություններին՝ ուժեղացնել իրենց աշ-
խատանքն ինքնամրացման ասպարեկում :

ՎԵՐՋ ՏԱԼ ԴԻՄԱԶՐԿՈՒԹՅԱՆԸ, ՀԻՇՏ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼ
ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ

6. Պլենումը մատնանշում է, վոր տնտեսական,
կուսակցական և արհմիութենական կազմակերպություն
ները բավարար կոնկրետ ուշադրություն չեն նվիրել աշ-
խատանքի ճիշտ կազմակերպման հարցերին : Մի շարք
ձեռնարկություններ անընդհատի յեն փոխադրվել առանց
համապատասխան նախապատրաստական աշխատանքի :
Անընդհատի անցած համարյա բոլոր ձեռնարկություն-
ներում դոյություն ունի դիմադրկություն, վորով ընկ-
նում է աշխատանքի արտադրականությունը, փչանում
են դազհահները և սարքավորումը, ավելանում է խո-
տանը (բրակը) և վատանում է արտադրանքի վորակը .

Պլենումն առաջարկում է Աշխոդկումատին, ԺՏԳՈ-ին
և ՀԱՄԽ-ին՝

ա) Մի ամսում վերացնել անընդհատի անցած ձեռ-
նարկություններից դիմադրկությունը, հաշվի առնելով
Միության առաջավոր ձեռնարկությունների փորձը :

բ) Հետագայում ձեռնարկություններն անընդհատի
փոխադրել կազմակերպչորեն և տեխնիկապես մանրա-
կրկիտ նախապատրաստելուց և անընդհատի հետ կապ-
ված բոլոր հիմնական հարցերը (բանուժ, հումք, ոժան-
գակ նյութեր, սարքավորում և այլն) ուսումնասիրե-
լուց հետո, վոչ մի դեպքում թույլ չտալով դիմադրկու-
թյան ստեղծումը :

7. Մատնանշելով սոցմրցման ու հարվածայնու-
թյան աճումը բանվորների ու ինժեներա-տեխնիկական
աշխատողների մեջ. պլենումն անբավարար է դառնում
այդ ուղղությամբ ձեռք բերված հաջողությունները և
առաջարկում է բոլոր տնտեսական, կուսակցական ու
արհմիութենական որդաններին՝

ա) Յերկու տասնորյակում վերջնականապես կազ-
մակերպել սոցմրցման ու հարվածայնության վորակա-
կան ու քանակական հաշվառումը :

բ) Ուժեղացնել կեղծ հարվածայնության դեմ մղու-
վող պայքարը :

գ) Ամեն ջանք դործադրել բանվորներին և ինժեներ-
ա-տեխնիկական աշխատողներին ու ծառայողներին ա-
վելի լայն չափով ներդրավելու սոցմրցման ու հարվա-
ծայնության ասպարեկը :

դ) Մինչև ընթացիկ տարվա սեպտեմբերի մեկը լրիվ
կատարել 16-րդ կուս. համագումարի այն դիրեկտիվը,

վորը պահանջում է 100 տոկոսով, ընդգրկել կառավարա-
կաններին և կոմյերիտականներին սոցմըցման ու հար-
վածայնության մեջ:

8. Արձանագրելով, վոր արդյունաբերական հիմնա-
կան շրջաններում բարելավվել է բանմատակարարման
գործը, պլենումը, մատնանշում է՝

ա) Բանմատակարարման անբավարար վիճակը մի
շարք ձեռնարկություններում, ինչպես և բանվորներին
թարմ բանջարեղեն ու մրգեղեն հայթայթելու գործի
այլանդակ վիճակը, վոր արդյունք է Մատոցկոմատի
որդանների և կոոպերացիայի վատ աշխատանքին և յե-
ղած մթերքներն ոգտագործելու անկարողության:

բ) Հայթայթման անբավարար շրջադարձը գեսլի
հարվածայինը:

գ) Կոոպերացիայի ապարատի վերակառուցման
դանդաղ տեմպը:

Պլենումը առաջարկում է Հայկոոպին՝

ա) ամենաուշը մինչև սեպտեմբերի մեկը, համա-
ձայն ԽՍՀՄ-ի Ժողկոմխորհի և Ֆենտրոսայուզի վորոշ-
մանը, բանալ Ֆերեվանում 60 խանութ:

բ) Բանվորական շրջաններում անհապաղ բանալ
բանջարեղենի ու մրգեղենի նոր խանութներ ու կրպակ-
ներ՝ Ֆերեվանում 10-ը, Լենինականում՝ 8-ը, Ալլահ-
վերդու կոմբինատի շրջանում 6 Ղալխանում՝ 4 Արթի-
կում, Անի-Պեմդայում և Փամբակում 2-ական կրպակ:

գ) Ավելի մեծ ուշադրություն նվիրել քաղաքամերձ
տնտեսությունների գործի դրվածքի բարելավմանը:

յե) Տասն որում ավարտել կոոպերացիայի ապարա-
տի վերակառուցման աշխատանքը:

ԼՐԻՎ, ՈԳՏԱԳՈՐԾԻԼ ՆԵՐՔԻՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ ԿԵՆՍՈՒ
ԴՈՐԾԵԼ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀՈՇՎԱՐԿՐ

9. Նոր տեխնիկայով ղինված արդյունաբերություն
և գյուղատնտեսական խոշոր նոր արտադրություն ստեղ-
ծելու պայմաններում, բացառիկ կարեվորություն են
ստանում արդյունաբերության ներքին միջոցների կուտակ
ման հարցը: Այդ կուտակումն իրականացնելու ուղին է՝
«անտնտեսավարության վերացումը, արդյունաբերու-
թյան ներքին միջոցների մոբիլիզացիան, տնտեսական
հաշվարկի արմատացումն ու ամրացումը մեր բոլոր
ձեռնարկություններում» (Ստալին):

Պլենումն արձանագրում է, վոր տնտեսական հաշ-
վարկի կամպանիան կիրառվել է մեծ ուշացումով, վոր
կնքված պայմանագրերում կան խոշոր թերություններ
և տնտեսական հաշվարկի ներկա վիճակը բավարար չա-
փով չի ապահովում դրամով կատարվող վերահսկողու-
թյունը: Պլենումն առաջարկում է ԺՏԳԽ-ին, Մատոցկո-
կոմատին և Պետրանկի բաժանմունքին՝ մի ամսում ա-
վարտել բոլոր ձեռնարկությունների ցեխերի՝ փոխա-
դրումը տնտեսական հաշվարկի և միջոցներ ձեռք առ-
նել, վոր իրոք պահպանվի պայմանագրական սխտեմը
և ձեռնարկությունների աշխատանքի ստուգումը դրա-
մով:

10. Մատնանշելով մի շարք խոշոր արդյունաբերա-
կան նոր շինարարությունների (Չորագես, Ֆեմչին, Ֆիա-
նամիտ) արդժիկնալանների կատարման տալարիղում ա-
ռաջացած դժգոհ ճեղքվածքները, վորոնց պատճառն է
բանութի հոսունությունը, շինանյութերի ուշ հայթայթ-
ումը և շինարարական կազմակերպությունների թույլ

ղեկավարութեանը, վոր սպառնում է վիժեցնել 31 Թ. արդիֆինսյանի կատարումը, պլենումը հանձնարարում է Կի-լին վճռական միջոցներ ձեռք առնել ապահովելու վերահիշյալ շինարարութեանների ժամանակին ավարտումն ու չահագործումը և առաջադրանքների կատարումը:

11. Մատնանշել, վոր չնայած արտադրանքի վորակը բարելավելու, խոտանը նվազեցնելու և ինքնարժեքն իջեցնելու համար տրված մի շարք դիրեկտիվներին, արդյունաբերական ձեռնարկութեանների մեծ մասը մինչև այժմ վոչ միայն չկարողացավ իրագործել այդ կարեւորագույն խնդիրները, այլև նկատվում է, վոր մինչ վերջին ժամանակներս մի քանի ձեռնարկութեաններում (Պղինձ, Տեքստիլ, Կաշվի, Մեխանիկական գործարան, Կարբիլի գործարան), ղեկավարեն ավելացել և ինքնարժեքը Զիտտանը, վատացել և արտադրանքի վորակը:

Պլենումը պարտավորեցնում է կուսակցական, արհմիութենական և տնտեսական օրգաններին՝ ամեն միջոց ձեռք առնել մոտ ապագայում վճռական բեկում ստեղծելու կուսակցութեան այն բոլոր դիրեկտիվների կատարման ասպարիզում, վորոնք պահանջում են իջեցնել ինքնարժեքը և բարձրացնել արտադրանքի վորակը, վաս վորակի համար պատասխանատվութեան կանչել ձեռնարկութեան ղեկավարներին:

12. Մատնանշել յերկրաբանական-հետախուզական աշխատանքների ծավալման ասպարիզում դոյութեան ունեցող բացահայտ ընդհանրահատումը և ինքնահոսը, վորի շնորհիվ լրիվ չեն ողտագործել այդ նպատակին հատկացված գումարները (1930 թվականին հատկաց-

ված 8 միլիոն 694 հազար ռուբլուց ողտագործվել է ընդամենը՝ 6 միլիոն ռուբլի, կամ ամբողջ գումարի 70 տոկոսը, իսկ 1931 թվականի առաջին յեռամսյակում հատկացված 300-000 ընդհանուր գումարից ողտագործվել է ընդամենը 324-000 ռուբլի, վոր կաղմում է տարեկան պլանի 25 տոկոսը): Պլենումը պարտավորեցնում է յերկրաբանական-հետախուզական և տնտեսական բոլոր կազմակերպութեաններին՝ վճռական միջոցներ ձեռք առնել արագացնելու յերկրաբանական-հետախուզական աշխատանքների տեմպը և լրիվ կատարելու 1931 թվականի հետախուզական ու հետադոտական աշխատանքների ամբողջ ծրագիրը, ներդրվելով այդ գործին պրոլետարական ամբողջ հատարակայութեանը:

Հայաստանի պղնձարդյունաբերութեան 32 թվի ղեկավորեն ընդարձակված ծրագիրն իրականացնելու համար, պլենումը հանձնարարում է Կենտկոմին՝ միջոցներ ձեռք առնել լրացուցիչ հատկացումներ անելու: պղնձի թե գոյութեան ունեցող և թե՛ նոր հանքավայրերի յերկրաբանական-հետախուզական աշխատանքներն ընդարձակելու համար:

Պլենումն հետ է վանում Ալլահվերդում պղնձի պաշարն սպառված լինելու վերաբերյալ ոպորտունիստական բոլոր խոսակցութեանները, և առաջարկում է բոլոր տնտեսական ու կուսակցական կազմակերպութեաններին՝ ակտիվ պայքարի անցել յերկրաբանական-հետախուզական աշխատանքներն ուժեղացնելու համար:

ՈՒՃԵՂԱՑՆԵՆ, ՊԱՅԳԱՐԸ ԿՈՐՈՒՄՏՆԵՐԻ ԴԵՄ, ՌԱՅԻՈՆԱԼԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

13. Արձանագրելով այն անթույլատրելի վատար, վոր յերկրորդ կիսամյակում և յերկրորդ ձեռնարկութեան-

56608-66

ներում (Լենտեքստիլ, Արթիկ-Տուֆ) բացակայում են ճշտված արդիվներ, իսկ Կոնսերվի դրժարանն արդիվնական չունի 1931 թվականի համար, պլենումն առաջարկում է Պետականին, ԺՏԳԽ-ին և Մատոդկոմատին՝ յերկու տասնորյակում վերջնականապես կազմել և ճշտել վերահիշյալ ձեռնարկությունների արդիվնապլանները:

14. Արձանադրելով արտադրության ռացիոնալացման և ներքին միջոցների մոբիլիզացիայի աշխատանքի չափազանց թույլ վիճակը, բանդուտարարության դարգացմանը բավարար ուշադրություն չնվիրելը և կորուստների դեմ սխտեմատիկ պայքար չմղվելը, պլենումն առաջարկում է՝

ա) ԺՏԳԽ-ին, Մատոդկոմատին և ՀԱՄԽ-ին՝ վրձնական միջոցներ ձեռք առնել ուժեղացնելու արդյունաբերության ռացիոնալացման աշխատանքը, ներդրավելով այդ դորժին հարվածայիններին և բանվորական լայն մասսաներին:

բ) Մի ամսում ավարտել ռացիոնալացման որդանների կազմակերպումը բոլոր ձեռնարկություններում, ընտրելով հատուկ ընկերներ ռացիոնալացման և դյուտարարության ասպարիզում աշխատելու համար:

գ) Վճռական միջոցներ ձեռք առնել կազմակերպելու բանվորների առաջարկները հաշվառումը, ժամանակին քննարկելու այդ առաջարկներն արտադրական խորհրդակցություններում և իրականացնելու ընդունված առաջարկները: Հատուկ ուշադրություն նվիրել իրականացված առաջարկների չահավետության հաշվառման կազմակերպմանը:

դ) Ներդրավել ձեռնարկություններին բանվորական

հաստրակայնությունը և ինժեներատեխնիկական ուժերն արդյունաբերության ներքին միջոցների մոբիլիզացիայի խնդիրների դորժնական լուծմանը և կորուստների դեմ մղվող պայքարին:

15. ա) Մասնանշելով մեր վորոշ հաջողությունները բանվորներից, բատրակներից, չբավորներից և միջակներից մասնագետների կադրեր պատրաստելու դորժում, այնուամենայնիվ, պլենումն անբավարար է գտնում ընդհանուր տեխնիկական ԲՈՒՀ-երի սոցիալական կազմը և առաջարկում է՝ ՀԱՄԽ-ին ու Աշխոդկոմատի բոլոր ղեկավար որդաններին, վճռական միջոցներ ձեռք առնել բարելավելու ընդհանուր և տեխնիկական ԲՈՒՀ-երի ուսանողների սոցիալական կազմը:

բ) Առաջարկել ԺՏԳԽ-ին և ՀԱՄԽ-ին՝ շտապ կարգով մշակել մի շարք ձեռնարկներում՝ տեխնիկական կադրեր պատրաստելու և վերապատրաստելու արտադրական բանվորներից, արտադրական խորհրդակցությունների նախաձեռնողներից, առաջավոր հարվածայիններից, հարվածային բրիգադների կազմակերպչներից և վորակյալ բանվորներից, կազմակերպելով ներանց համար մի շարք մշտական դասընթացներ, խմբակներ, յերեկոյան սեմինարներ և կոնսուլտացիաներ:

գ) Հատուկ կարեւորություն տալով հին մասնագետների ճիշտ ու նպատակահարմար ոգտադորժմանը, ստեղծել խորհրդային իշխանությանն ու բանվոր դասակարգի դորժին նվիրված մասնագետների աշխատանքների չուրջը վտտահության և ուշադրության միջնորդ, արձանադրելով, վոր կուտակցական ու արհմիութենական կազմակերպությունները դեռ մինչև այժմ ել բավականաչափ ուշադրություն չեն նվիրում մասնագետներին

Հասարակական-քաղաքական աշխատանքի ներդրավե-
լու հարցին, սլեննումը կուսակցական, արհմիութենական
ու տնտեսական կազմակերպություններին առջևի խնդիր
է դնում՝ բեկում ստեղծելու այդ ասպարիդում: «Յեթե
վնասարարութեան յեռուն շրջանում տեխնիկական ին-
տելիգենցիային մեր ցուցաբերած վերաբերմունքն ար-
տահայտվում էր դժգոհությամբ և ջանքերով քաղաքա-
կանութեամբ, ապա այժմ, յերբ այդ ինտելիգենցիան
շրջադարձ է կատարել դեպի խորհրդային իշխանություն-
նը, մեր վերաբերմունքը պետք է արտահայտվի դժա-
մուրակս ներդրումն է նրա մասին հողալու քաղաքա-
կանութեամբ» (Ստալին):

ԱՊԱՀՈՎԵԼ ՇԻՆՊԼԱՆՆԵՐԻ ԱՆՔԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄԸ

16. Մատնանշելով այն հանգամանքը, վոր շինարա-
բութեան 1931 թվականին առաջին կիսամյակի տեմպերը
վտանգ են սպառնում յերրորդ վճռական տարվա շինա-
րարութեան պլաններին կատարմանը, սլեննումը հաստա-
տում է ՀԿ(բ)Կ-ի ԿԿ-ի սույն թվի մայիսի 14-ի վորո-
շումը և հանձնարարում է բոլոր տնտեսական ու կառու-
ցող կազմակերպություններին՝

ա) Մոբիլիզացիայի յենթարկել բոլոր ուժերն ու
հնարավորությունները՝ հենց ողորտոսից ղեակի շրջա-
դարձ ստեղծելու շինարարութեան ամբողջ ծրագրի ի-
րականացման տեմպում և այդպիսով ապահովել շինա-
րարութեան 31 թվականի պլանի լրակատար իրականա-
ցումը:

բ) Տասն որում առանձնացնել և հատուկ հսկողութեան
առկ առնել արդյունաբերութեան բոլոր մյուս ֆինպլան-
ների կատարումը, ապահովելով այդ շինարարութեան

ները բավական թվով բանվորներով և շինանյութերով:

17. Մատնանշելով հաշվադահական, տեխնիկական
և ուրերատվի հաշվառման միանգամայն անբավարար
վիճակը և այդ հաշվառման անհամապատասխան լինելն
աշխատանքի, արտադրութեան և ղեկավարութեան կազ-
մակերպության նոր խնդիրներին, սլեննումն առաջարկում է
Պետական և տնտեսական օրդաններին մի ամսում վե-
րանայել հաշվառման մեթոդները և վերջիններս համա-
պատասխան դարձնել տնտեսական հաշվարկի պահանջ-
ներին ու սլանը մինչև ցեխ ու աղբիզատ հասցնելու
խնդիրներին: Մատնանշել, վոր հստակ հաշվառման բա-
ցակալութեանը դժվարացնում է կոնկրետ ղեկավարու-
թյունը, դանդաղեցնում է տնտեսական հաշվարկի կի-
թյունը, նվազեցնում է ողմբցումն ու հարվածայնու-
թյան արդյունավետությունը: -

18. Պլենումը մատնանշում է, վոր անհրաժեշտ է
վերակազմել հաշվառման ապարատը, նպատակ դնելով
ամրացնել հաշվառումը ցեխում, հանքահորում և բա-
ժանմունքներում. դրա հետ միասին լուրջ ուղղոր-
թյուն նվիրել արտադրութեան պրակտիկ բանվորներից
հաշվառման ասպարիդում աշխատողներ պատրաստելու
հարցին:

19. Պլենումն արձանագրելով յերկաթուղային
տրանսպորտի աշխատանքի ասպարիդում ձևք բերված
վորոշ առաջադրվածությունը (զուգակցված յերթ մացնե-
լը, բեռների շրջանառութեան ավելացումը), միաժամա-
նակ մատնանշում է, վոր վերջին ժամանակներս (մայիս-
հունիս) նկատվում է աշխատանքի ընդհանուր վատա-
ցում (հունվարին վազոնի շրջանառությունը կազմում
էր 4, իսկ հունիսին 2,7. նույն ժամանակաշրջանում

ցիստերնների շրջանառությունը 3,4 տոկոսից ինչպիսիք 2,6 տոկոսի) : Դրա պատճառն է կուսակցական, արհմիութենական և կոմյերիտական կազմակերպութիւնների թույլ ուշադրութիւնը և վոչ հմուտ ղեկավարութիւնը : Պէննովը պնդում է, իւր ներկայումս տրանսպորտը հիմնական հանգույցային հարցերն են՝ դիմադրկության վերացումը, աշխատանքի կազմակերպումը, աշխատողների անձնական պատասխանատւության բարձրացումը, աշխատանքի տեխնիկական նորմալիզմոն ուժեղացում : Դրանց վրա պետք է կենտրոնանա ըստիւր կուսակցական, արհմիութենական և կոմյերիտական կազմակերպութիւնների ամբողջ ուշադրութիւնը :

20. Արձանագրելով արհեստագործական կոոպերացիայի վերոջ հանդուրժյունները թե տնայնագործների և թե արտագրանքի ավելացման ասպարիզում, պլենումը մատնանշում և ընթացիկ տարվա առաջին կիսամյակի պլանի թերակատարումը (պլանը կատարվել է 78,5 տոկոսով) և մասնավորապես հիմնական ճյուղերի խիստ հեռ մնալը պլանից (շինանյութեր, փայտի մշակ., պորգագործություն) Գտնելով վեր պլանի այդ թերակատարումն արդյունք է տրանսպորտի վնջ հմուտ կադմակերվմանը, աշխատանքի սոցիալիստական ձեվերի թույլ զարգացմանը և այլն, պլենումն առաջարկում է Հայտնարկուպին՝ ուժեղացնել իր ղեկավարությունը արհեստագործական կոոպերացիայի աշխատանքի ասպարիզում, մոբիլիզացիայի յենթարկել իր բոլոր ուժերն ու հնարավորությունները՝ ոգոստոսին իսկ իրական բեկումն ստեղծելու պլանների կատարման ասպարիզում և Զորդ յեռամսյակում լրիվ ծածկել առաջին կիսամյակի ճեղքվածքը:

22

ԱԿՏԼԻ ՈՒԺԵԴԱՅՆՆԵՔ ՊԱՅԳԱՐԸ ՅԵՐԿՈՒ ՖԻՆԱՆՍՈՒՄ

21. Կէ-ի պլենումը մատնանշում է, լուր արտադրութեան, կուտակեցական և արհմիութենական աշխատանքի վերահսկողութեամբ մինչև վերջը չի հասցւած, տեղ-տեղ վերակառուցումը մինչև վերջը չի հասցւած, և առաջարկում է կուտակեցական և արհմիութենական կազմակերպութիւններին՝ կան ու արհմիութենական աշխատաւոր համաձայն մեր ընդունվերակառուցել իրենց աշխատաւոր համաձայն մեր ընդունած բարձր տեմպին, փոխադրել աշխատանքի ծանրութեան կենտրոնը ցեխ, բրդագործ, արտիկ և զարոյ, մասնաւորապէս լայն աշխատանք ծախաւել արդիւնաւորութիւնը լրիւ կատարելու մարտական խնդիրները շուրջը, նպատակահարմար կերպով բաշխել կուտակեցական ուժերն արտահանութեան մեջ և անհրաժեշտ ոգնութիւնը ցուցն արդիւնաւորութեան մեջ և անհրաժեշտ ոգնութիւնը ցուցն տարբերակները կատարմանը:

22. Պլենումն առաջարկում է կուսակցական բոլոր
կազմակերպութիւններին՝ եւ ավելի ուժեղ պայքար մը-
դէլ կուսակցութեան հիմնական դժի համար, ինչպէս
տվյալ եռօրեայ գլխավոր վտանգը թեքման դեմ, վորն
արտահայտվում է ՀՀԱԿԻՄԵԼԻ մեր սլանների իրական
լինելուն, հույս դնելով ինքնահոսի վրա, նեղ տեղերին
հալածարկելու տենդենցներով, մասսաների ստեղծա-
դարձական խանդավառութիւնը թերահանահատելով և
այն գլխավորելու անկարողութեամբ, դրանով անմիջա-
կանորէն ոգնելով դասակարգային թշնամուն՝ կուսակի-
ն դաշնակիւն, «ճախերի» դեմ, վորոնք պաշտպանում են
մոռն-բուրժուական հալածարկեցումը ու դիմադրկումը
արտադրութեան և հայթայթման ասպարիզում, հանդես
են դալիս տնտեսական հաշվարկի դեմ, բոլորեկրատա-
կան մաքսիմալիզմ են ցուցաբերում սլանավորման դո-

23

ծում, մասսայական աշխատանքը փոխարինում են սոսկ վարչական միջոցներով, իրականում ռժանդակելով ու պորտուգիզներին, ողնելով դասակարգային թշնամուն, այսպես և ամեն տեսակ ուղորտունիզմին ցուցաբերվող հաշտվողականության դեմ:

II. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՐԼՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ԲԵՐԲՈՒՆԱԿԱՆ ԿԱՄՊԱՆԻԱՅԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

(ընդունված ընկ. Ա. Գուլյանի գեղադրման առթիվ)

ՄԵՆԻ ՈՒՆԵՆԻ ԽՈՇՈՐ ՀԱՋՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Հայաստանի Կոմկուսի 7-րդ համագումարից անցած ժամանակամիջոցում մենք զգալի հաջողություններ ենք ձեռք բերել Հայաստանի գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման ասպարիզում: Ընդարձակվել են և ամրացան սոցիալիզմի հենակետերը գյուղատնտեսության մեջ. կադրակերպվել են մի շարք նոր խորհրդատնտեսություններ՝ չորս անասնաբուծական, մի ծխախոտի, մեկ բամբակադործական և այլ խորհրդատնտեսություններ. կադրակերպվեց յերեք նոր ՄՏ կայան բամբակադործական շրջաններում. կոլտնտեսություններում միացել և 43·550 տնտեսություն, կամ չքափոր ու միջակ տնտեսությունների 25,8 տոկոսը:

Այդ բոլորի շնորհիվ, զգալիորեն ավելացավ սոցիալիստական հատվածի տեսակարար կշիռը գյուղատնտեսության մեջ: Խորհրդատնտեսություններում և կոլտնտեսություններում խոշոր յեջուրավոր անասունների թիվը, 1930 թվականի 22·484 գլխի դիմաց, հասավ 50--23 գլխի: 1931 թվականին սոցիալիստական հատ-

վածի ցանքերի տարածությունը հասավ 89·212 հեկտար, վորի շնորհիվ տեսակարար կշիռը 1930 թվականի 11,38 տոկոսից այս տարի գարնանը հասավ 22 տոկոսի:

Պլենումն առանձնապես մատնանշում է, վոր շնորհիվ կուսակցության լարված աշխատանքին, բամբակի արտադրության ասպարիզում սոցիալիստական հատվածը գերակշռություն ձեռք բերեց անհատական հատվածի նկատմամբ՝ բամբակի ցանքերի 26·400 հեկտար ընդհանուր տարածությունից կոլեկտիվ ու խորհրդային տնտեսությունները ցանել են 14·361 հեկտար, կամ բամբակի բոլոր ցանքերի 54 տոկոսը:

2. Պլենումը նշում է կոլեկտիվացման ասպարիզում ձեռք բերված հաջողությունները:

1930 թվականի վերջերին կոլտնտեսությունները միացրել էին 20·990 տնտեսություն, իսկ մինչև այս օրվա Հոկտեմբեր 20-ն այդ թիվը հասել էր 43·550-ի, այսինքն՝ համեմատած անցյալ տարվա հետ, ավելի քան կրկնապատկվել են: Կոլտնտեսությունների թիվը ավելացմանը զուգընթաց, տեղի էյ ունեցել նաև նրանց խոշորացումը՝ 1930 թվին ամեն մի կոլտնտեսությանը միջին հաշվով ընկնում է կոլտնտեսություններում՝ 1,18 ցանք, 24,4 յեղ, իսկ առ մեկն հունիսի 1931 թվի, յուրաքանչյուր կոլտնտեսությանն ընկնում էր 56,7 տնտեսություն, 112,4 հեկտար ցանք և 32,8 յեղ:

Անհատական տնտեսությունների հետ համեմատած կոլտնտեսականների յեկամուսների ավելացման հետ միասին, բարձրանում է նաև կոլտնտեսական աշխատանքի արտադրականությունը: Կոլտնտեսություններում յեղների բեռնվածությունը զգալի չափով ավելի յե, քան անհատական տնտեսություններում, վորտեղ մի յեղանն ընկնում է միջին հաշվով 1,31 հեկտար, իսկ

արտահայտվեց նաև նրանով, վոր կենտրոնական տրն-
տեսական որդանները՝ Հողօրդկոմատը, Ծինօրդկո-
մատը, Մատօրդկոմատը և Գյուղատնտեսական կոո-
պերացիան, չկարողացան ղեկավարել տեղական կադ-
մակերպությունների կատարած աշխատանքը կուլակ-
ներին հայտարարելու և նրանց տրված հաստատուն ա-
ռաջագրանքները կատարել տալու համար։ Անհրաժեշտ
և հրապարակ հանել և ուղղել այդ որդանների կա-
տարած սխալները և ուժեղացնել նրանց աշխատանքում
դասակարգային զգոնությունն ու դասակարգային հըս-
տի գիծը։

Պլենումը հանձնարարում է կի-ի բյուրոյին մշակել
և ամենակարճ ժամանակամիջոցում կենսագործել կոյ-
տնտեսությունները կուլակների ու նրա գործակալնե-
րից մաքրելու ձեռնարկումներ, մերկացնելով և ար-
մատահան անելով շրջանային կադմակերպություն-
ների մի շարք ստորին ողակներում և կոլտնտեսու-
թյունների առանձին ղեկավարների մոտ գոյություն
ունեցող կուլակային այն տրամադրությունները, թե՛
մենք կուլակներին կոլտնտեսություն ընդունելով, իր-
բել թե՛ կգրավենք նաև միջակներին և դրանով իսկ
կուժեղացնենք կոլտնտեսությունները։

բ) Շրջանային կադմակերպություններն ու պորտու-
նիստաբար թերադնահատում էյին գյուղի չքավորների
մեջ կատարվող աշխատանքը, հրաժարվում էյին չքա-
վորական խմբակներ կադմակերպել հողդատագործման
ընկերություններում և դեռևս չամրացած արտերի-
րում, չեյին կատարում կուսակցության 16-րդ համա-
գումարի այն դիրեկտիվը, վորի համաձայն «կուսակ-
ցության կադմակերպությունները կոլտնտեսություն-
ներում պետք է այնպիսի հիմքի վրա դնեն չքավորա-

կան խմբակների աշխատանքը, վոր նրանք վոչ միայն
սլաշտպանեն չքավորության անմիջական շահերը, այլև
նպաստեն բանվոր դասակարգի և գյուղի չքավորու-
թյան միջակների հետ կնքած դաշինքի ամրացմանը»։

Պլենումը հանձնարարում է կի-ի բյուրոյին, հա-
տուկ հսկողության տակ առնել չքավորական խմբակ-
ների կադմակերպումն ու նրանց աշխատանքը կոլտն-
տեսություններում և կիրառելով մի շարք գործնական
ձեռնարկումներ, բեկում առաջ բերել աշխատանքի այդ
կարեւորագույն ասպարիկում։

գ) Թերադնահատվում էր այն, վոր «տվյալ աստի-
ճանում կոլտնտեսության հիմնական ձեւին արտելն է».
չեյին հասկանում, վոր արտելը «հասարակական նոր
կարգապահության հիմնական դարոցն է, սոցիալիստա-
կան շինարարության դարոցը գյուղում»։ Մի շարք շըր-
ջանային կադմակերպություններ հրաժարվում էյին
պայքար մղել արտելի համար և կոլտնտեկենտրոնը բա-
վականաչափ ուշադրություն չեր նվիրում այդ հար-
ցին։ Դրա շնորհիվ մի քանի շրջաններում մինչև այժմ
ել կոլտնտեսությունների տիրապետող ձեւը հողդե-
տագործման ընկերություններն են. դեռ անցյալ տա-
րիներից ի վեր գոյություն ունեցող հողդատագործման
չատ ընկերություններ չեն վերածվել գյուղատնտեսա-
կան արտելի։

Պլենումն առաջարկում է կի-ի բյուրոյին, Հողօրդ-
կոմատին և կոլտնտեկենտրոնին, ծավալելով մասսայա-
կան-բացատրական աշխատանք, ասպահովել գոյություն
ունեցող հողդատագործման ընկերությունների սլանա-
չափ անցումն արտելի։ Դրա հետ միաժամանակ պլե-
նումն անհրաժեշտ է համարում մատնանչել, վոր շըր-
ջանային կուսկադմակերպությունները, վճռական հա-

կաճարված տարով կոմունայի, վորպես կոլտնտեսական շարժման բարձրագույն ձևվի ուղղորտունիստական թե-
րադնահատմանը, ինչպես նաև կոլտնտեսական շարժ-
ման դեռևս իրենց դարգացումը չբոլորած ձևվերի վրա-
յից թուրք դործելու «ձախ» փորձերին, պետք է ձեռք
առնեն բոլոր միջոցներն՝ ամրացնելու դոյուլթյուն ու-
նեցող կոմունաները, արմատացնելով նրանց մեջ աշխա-
տանքի կազմակերպման սոցիալիստական ձևվերը:

դ) Մատնանշելով, վոր աղբային փոքրամասնու-
թյունների աշխատավոր դյուլդացիները, մանավանդ
բրդերը, քիչ են ներգրավված կոլտնտեսությունների
մեջ, պլենումն անհրաժեշտ է համարում ուժեղացնել
աղբային փոքրամասնությունների մեջ կատարվող
մասսայական-քաղաքական աշխատանքը, միջոցներ
ձեռք առնելով ապահովելու աղբային փոքրամասնու-
թյուններ բնակված վայրերը համապատասխան կազ-
բերով:

յե) Հոգեթողկոմատը, կոլտնտեսիկներին և շրջանա-
յին կոլտնտեսական-կոոպերատիվ կազմակերպություն-
ները թերադնահատում են ին կոլտնտեսություններում
աշխատանքի կազմակերպման ու յեկամուտների բաշխ-
ման հարցերը և բավարար ուշադրություն չեն չին նվի-
րում նրանց: Յեկամուտների ըստ շնչի բաշխումը, վո-
րը տիրապետում էր մինչև խորհուրդների Ծ-րդ հա-
մադումարը, հանդիսանում է այն արդեւքներից մեկը,
վորը դանդաղեցնում էր կոլտնտեսությունների ամրա-
ցումն ու աճումը:

զ) Պլենումը նշում է, վոր կուսակցության հիմնա-
կան լոզունգը, այն է՝ «Համատարած կոլեկտիվացման
հիման վրա, կուլակության վորպես դասակարգի վե-
րացումը», այն լոզունգը, վոր դյուլդում խորհրդային

իշխանության իրական և հաստատուն հենարանը կոլ-
տնտեսական դյուլդացիությունն է, դեռ բավականա-
չափ չի մասսայականացված կոլտնտեսական և անհա-
տական չքավոր ու միջակ մասսաներում: Դրանով է
արտահայտվում խորհրդային իշխանության դյուլդի
հենարանին վերաբերյալ նոր լոզունգի թերադնահա-
տումը, կուլակության վորպես դասակարգի վերացման
լոզունգի առաջատար նշանակության չհասկանալը:
Պլենումն առաջարկում է ծավալել մասսայական լայն
աշխատանք և կոլտնտեսական ու չքավոր միջակ մաս-
սաների սեփականություն դարձնել կուսակցության
այդ մարտական լոզունգները:

Ե. Դրա հետ միասին պլենումը մատնանշում է Հոգե-
թողկոմատի ու կոլտնտեսիկներին քաղաքական կոպիտ
սխալը. նրանք կազմել և շրջաններին ու դյուլդերին
սխալ են յին կոլեկտիվացման «ստուգիչ թվեր», վոր մի
փորձ է փոխարինելու չքավոր և միջակ անհատական-
ների մեջ լայն ծավալվելիք մասսայական բացատրա-
կան աշխատանքը կոլտնտեսական շարժման սոսկ վար-
չական դեկավարմամբ. այդ քայլը մի քանի վայրերում
առաջացրեց կուսակցության հիմնական դժի «ձախ»
խեղաթյուրումներ: Հոգեթողկոմատի և կոլտնտեսիկներին
այդ «ձախ» սխալը տեղեկում վերածվեց իսկական
աջ պրակտիկայի, յերբ մի քանի շրջաններ և դյուլդեր,
հասնելով կոլեկտիվացման համար կոլտնտեսիկներին
ուսմանած տոկոսին, դոհացան դրանով, ինքնահոսի
մատնեցին կոլտնտեսական շարժումը:

ԱՐՄԱՏՆՑՆԵԼ ԳՈՐԾԱՐԲԸ, ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼ ԲԵՐՔԻ
ԲԱՇԽՈՒՄԸ

Թ. Ներկայումս կոլտնտեսական չինարարության
կենտրոնական խնդիրն է՝ արմատացնել դործավարձը

և կազմակերպել յեկամտի բաշխումը կատարված աշխատանքի քանակի ու վորակի համաձայն: Պլենումն մատնանշում է, վոր խորհուրդները Ծրդ համադրումաբից հետո դպրի հաջողութիւններ են ձեռք բերվել այդ ասպարիդում: Սակայն մինչևի որս բոլոր կոլտնտեսութիւնները չեն անցել դործավարձի: Շատ կոլտնտեսութիւններում դործավարձը մտցվել է ձեւականորեն, դա արտահայտում է արտադրանքի նորմաների խախտմամբ կամ դրանց բացակայութեամբ, աշխատանքային կարգապահութեան խախտմամբ, արտահայտում է նրանով, վոր մթերային և դրամական ավանանքը բաշխվում են վոչ թե ըստ աշխատանքի քանակի, այլ ըստ շնչի, նրանով, վոր բացակայում է կամ շատ վատ հիմքի վրա յե դրված աշխատանքի հաշվառումը, մի հանդամանք, վոր հիմնական խոչընդատ է հանդիսանում դործավարձը լրիւ արմատացնելու, վորովհետեւ «գործավարձը հնարավոր չէ իրականացնել առանց ժամանակին հաշվառման յեմքարկելու յուրբանջուր կոլտնտեսականի աշխատանքային որերի քիվը: Դեռ ավելին՝ առանց հաշվառման հնարավոր չէ կոլտնտեսութեան վորպես խոշոր տնտեսութեան, գոյութիւնը» (Համ. Կ (բ) Կ-ի ԿԿ-ի հունիսյան սլենումի վորոշումից):

Հողօգտագործումը, կոլտնտեսներուն, շրջանի կուսակցական ու այլ կազմակերպութիւնները, մորելիցացիայի յենթարկելով իրենց բոլոր ուժերը, կազմակերպելով կենդանի ղեկավարութիւն ու հրահանգում կոլտնտեսութիւնների աշխատանքի ասպարիդում, պետք է միջոցներ ձեռք առնեն, վոր բոլոր կոլտնտեսութիւններն ամենակարճ ժամանակամիջոցում վոչ թե ձեւականորեն, այլ իրոք անցնեն դործավարձի, վոր սահմանվեն ու դործադրվեն արտադրանքի ճիշտ նորմաներ:

Բոլոր կոլտնտեսականներին տրվեն աշխատանքային գործուկներ, ճշտվի հաշվառման յենթարկվի աշխատանքը և կանոնավոր կերպով դրի առնվեն կոլտնտեսականների աշխատանքային որերն աշխատանքային գործուկներում, հաստատվի անհատական աշխատանքի ճշգրիտ հաշվառումը, վերացվի դիմադրութիւնը և կենդանի ու մեռյալ ինվենտարին ամրացվեն վորոշ բրիգադներ ու կոլտնտեսականներ:

Միմիայն այս բոլոր միջոցների արագ իրականացումը կարող է յերաշխաւորել, վոր կոլտնտեսութիւնների յեկամուտների առաջիկա բաշխումը կկատարվի աշխատանքի քանակի ու վորակի համաձայն: Հողօգտագործումը և կոլտնտեսներուն իրենց ամբողջ ուժը պետք է կենտրոնացնեն այդ խնդրի վրա և ամեն ջանք դործադրեն լրիւ իրագործելու Միութենական Հողօգտագործման այն վորոշումը, վորը վերաբերում է 1931 թվականին կոլտնտեսութիւնների յեկամուտները բաշխելու ձեւերին: Պլենումը հանձնարարում է շրջանային բոլոր կոմիտեներին, ամենորայ վերահսկողութիւն հաստատելով կոլտնտեսութիւնների վրա և դործնական ոգնութիւն ցույց տալով նրանց, վերացնել տալ այն բոլոր թերութիւններն ու բացիւրը, վորոնք գոյութիւն ունեն յեկամուտներն աշխատանքի քանակի ու վորակի համաձայն բաշխումը կազմակերպելու դործում:

7. ՄՏԿ-ները մի շարք խոշոր հաջողութիւններ են ձեռք բերել բամբակի ցանքի սլանք կատարելու ասպարիդում: Սակայն նրանք դեռեւ չեն կարողացել պատշաճ չափով ազդու-տեխնիկական ոգնութիւն ցույց տալ աշխատավոր գոյեղացիութեանը, չեն կարողացել դառնալ կոլտնտեսական արտադրութեան կազմակերպչներ: Կատարել կոլտնտեսարժան հզոր լծակի դերը: ՄՏ

կայանների բանվորների և ղեկավարների և շրջանային կուսկազմակերպութունների առաջ դրված հիմնական խնդիրն է՝ մեծաքանակությամբ արմատահան անել ՄՏ կայանների աշխատանքում դոյություն ունեցող բոլոր խոշոր թերությունները, վերածել ՄՏ կայանները կոլտնտեսական արտադրության իրական լծակի և աշխատել, վոր լրիվ կատարվեն այն խնդիրները, վորոնք կանգնած են ՄՏ կայանների, վորպես սոցիալիստական գյուղատնտեսության առաջատար ուժի առջև:

8. Պլենումը նշում է, վոր գյուղատնտեսական կոոպերացիան ընթացիկ շրջանում չկարողացավ իրագործել կոլեկտիվացման աստիճանում նրա առաջ դրված խնդիրները: Այլևի ուժղ աշխատանք կատարել պայմաններ պատրաստելու, վորպեսզի անհատական չքավոր և միջակ տնտեսություններն անցնեն հանրային, կոլեկտիվ արտադրությանը, միջոցներ ձեռք առնել, վոր ավանային ընկերությունները, մասսայականագիտացիոն աշխատանքի ծավալման շնորհիվ, անցնեն կոլտնտեսությունները՝ դա յն գյուղատնտեսական կոոպերացիայի հիմնական խնդիրը մոտակա ժամանակաշրջանում:

ԶԱՐԿ ՏԱԼ ԿՈՒՏԵՏԵՍՍԿԱՆ ԱՆԱՍՆԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆԸ

9. Պլենումը միանգամայն անբավարար է համամարում անասնաբուծական կոլտնտեսությունների աշխատանքի վիճակն ու արդյունքները, վորի պատճառն է այն, վոր Հողփողկոմատը, Կոլտնտեսությունը և անասնաբուծական շրջանների բոլոր կուսակցական ու կոլտնտեսական-կոոպերացիվ կազմակերպությունները թույլ են ղեկավարում անասնաբուծության դործը և պատշաճ ուղղորդություն չեն նվիրում այդ պրոբլեմին:

Պլենումը հանձնարարում է ԿԿ-ի Բյուրոյին շտապ կարգով ձեռք առնել մեծական միջոցներ և բեկում ըստեղծել կոլտնտեսական անասնաբուծության ասպարիզում կատարվող աշխատանքի մեջ, առաջադրելով Հողփողկոմատին և Կոլտնտեսությունին լուծել հետևյալ կարևորագույն խնդիրները՝ ա) կատարել ապրանքային կաթնատնտեսությունների կազմակերպման պլանը և պատշաճ բարձրության վրա հասցնել գոյություն ունեցող ապրանքային կաթնատնտեսությունները, բ) ամբողջնել և ընդարձակել անասնաբուծական կոլտնտեսությունների կերի բազան, ընդարձակելով կերի խոտի և արմատապտուղների ցանքերը, ուժեղացնելով սիլոսման ասպարիզում կատարվող աշխատանքն այնպիսի հաշվով, վոր սիլոսի պլանը կատարվի լրիվ, ոգտադործելով դրա համար տեղական բոլոր ուսուրանները, բարելավելով և ճիշտ ոգտագործելով արոտավայրերը, կազմակերպելով խոտհոսնձը, հաջող կատարելով նրա պլանը և այլն. գ) ուժեղացնել գոմերի և խոզանոցների շինարարությունը և անպայման կատարել այդ շինարարության պլանները. դ) վերաբաշխել կազմված հոտերը, նպատակ դնելով մթերատու անասունների կենտրոնացնել ամենախոշոր անասնաբուծական կոլտնտեսություններում:

10. Սոցմրցումն ու հարվածայնությունը շատ թույլ է ծավալված կոլտնտեսություններում, իսկ առանձին կոլտնտեսությունների և կոլտնտեսականների նախաձեռնությունն ու սոցմրցման կիրառման դրական արդյունքները պատշաճ ուղղորդություն և խրախուսում չեն գտնում Կոլտնտեսությունի ղեկավար որդանների կողմից:

Անհրաժեշտ է կոնկրետ միջոցներ ձեռք առնել և

աշխատանքի հաշվառման ճիշտ կազմակերպմամբ ու լավագույն հարվածայինների պարզեցմամբ, ապահովել աշխատանքի սոցիալիստական ձևերի ամրացումն ու ծավալումը կոլտնտեսություններում:

11. Արդյունաբերություն, տրանսպորտի, շինարարության և խորհրդային կոլտնտեսությունների աճած պահանջները բանուժի նկատմամբ, հնարավոր և լրիվ բախարհել միմիայն նյւն դեպքում, յերբ կոլտնտեսության տնտեսական աշխատանքի դնան սոցիալիստական շինարարության այդ քնազաւմաները: Մինչդեռ Աշխատկոմատը, Հոլխուկոմատը և Կոլտնտեսական տնտեսագիր են թողել այդ կարեւորագույն խնդիրը: Տեղերում չի քննարկված և կոլտնտեսականները չգիտեն Միութենական կառավարության այն վերջին վորոշումը, վորը հակադասն նշանակություն պետք է ունենա կոլտնտեսականների արտադնաց աշխատանքի ծավալման տեսակետից: Պլենումն առաջարկում և ԿԿ-ի Բյուրոյին Աշխատկոմատին՝ անհապաղ ձեռնարկել արտադնություն հարցերի մշակմանը և պարտավորեցնում և Կոլտնտեսական տնտեսական ու բոլոր շրջկոլտնտեսություններին, ալիւի լայ կազմակերպելով աշխատանքը սոցիալիստական տնտեսության մյուս ճյուղերում:

12. Մատնանշելով, վոր կոլտնտեսական սխտեմը թույլ և ապահովված կադրերով և նրանց պատրաստությունն անբավարար և, պլենումը հանձնարարում և ԿԿ-ի բյուրոյին և ԿԿՀ-ի նախագահությունը՝ ստուգել կոլտնտեսական կադրերի պատրաստման վիճակը, միջոցներ ձեռք առնել ուժեղացնելու այդ կադրերի, մասնավորապես հաշվային աշխատողների քրիզադներին և նրամանների պատրաստումն ու վերապատրաստումը:

13. Պլենումը դանում և, վոր բամբակապործական

և տեխնիկական մշակույթների շրջաններում արդեն գոյություն ունեն բոլոր անհրաժեշտ պայմանները՝ իրադրեւելու համատարած կոլեկտիւացումը ՀամԿ (Բ) Կ-ի ԿԿ-ի վորոշմամբ սահմանված ժամկետում (1932 թվականին), վճարար ուղղելով կոլտնտեսական ապարիլում կուսակցության հիմնական դէի բոլոր խեղաթյուրումներն ու շեղումները, շարունակելով տնտեսագիր պայքար մղել գլխավոր վտանգ աջ թեքման և «ձախ» խոտորումների դեմ, վճարական արշավ ծավալելով կուլակի վրա, բարձրացնելով և գլխավորելով կոլտնտեսական և չքավոր ու միջակ լայն մասնաների ախտիվությունը, կուսակցական կազմակերպությունները պետք և ապահովին կոլտնտեսական հատվածի վճարական գերակշռումը Հայաստանի գյուղատնտեսության հիմնական ճյուղերի անհատական հատվածում և դրանով իսկ պայմաններ նախապատրաստեն իրականացնելու համատարած կոլեկտիւացումը և նրա հիման վրա կուլակության, վորպես դասակարգի վերացումը:

ՄՈՐԻԼԵԱՅԻԱՅԻ ՅԵՆԹԱՐԿԵԼ ԲՈԼՈՐ ՈՒԺԵՐԸ, ԱՎԹՐՏԵԼ ԲԵՐՔԱՀԱՎԱՐԸ ԶԻՇՏ ԺԱՍԿԵՏԻՆ

1. Բերքահավաքի կամպանիան տնտեսական-քաղաքական մեծ նշանակություն ունի: Ծնորհիվ դարձանալի կամպանիային, այս տարի դրայի չափով բնագործակիւի և ցանքերի տարածությունը, մանավանդ սոցիալիստական հատվածում: Անցյալ տարվա փորձը ցույց տվեց, վոր շնորհիվ աշխատանքի վստ կազմակերպման բերքահավաքը շատ ձգձգվեց և վերջացավ մեծ կորուստներով: Այդ բոլորը, բերքահավաքի անբավարար մեքենայացման հետ միասին, կարեւորագույն խնդիր և դնում կուսակցական և տնտեսական բոլոր

կազմակերպութիւնները առջև, այն ե՛ւ մոբիլիզացիայի յենթարկելով բոլոր ուժերը, ապահովել բերքի առանց կորստի հավաքումը և նրա ավարտումը նշանակված ժամկետներին: Հաջող կազմակերպված և կիրառված բերքահավաքը կամրացնի ցանքի կամպանիայի հաջողութիւնները, կնպաստի գոյութիւն ունեցող կոլտնտեսութիւնների ամրացմանը և անհատական չքավոր ու միջակ տնտեսութիւնների կոլտնտեսական նոր հոսանքի ծավալմանը:

2. Մերկացնելով և անողորմ պայքար մղելով ոսպորտը խտական դիրքավորումների դեմ, ընկճելով դասակարգային թշնամու դիմադրութիւնը, սլաքարի հանելով կոլտնտեսականների և աշխատավոր գյուղացիների ամբողջ մասսային, կուսակցութեանը հաջողից կատարել և դերակատարել բամբակացանի սլանները: Սա կայն այդ հաղթանակը հնարավոր է ամրացնել, բամբակի համար մղվող պայքարը կարելի չէ հաջողութեամբ պսակված համարել, յեթե մենք կարողանանք ապահովել բարձր բերքատվութիւնը և կազմակերպել բերքահավաքն այնպես, վոր նա կատարվի լրիվ և ավարտվի ժամանակին:

Պլենումը հրավիրում է շրջանային կուսկազմակերպութիւնների ուշադրութիւնը գոյութիւն ունեցող ճեղքվածքների և բամբակի մշակման անբավարար ընթացքի վրա մանավանդ կոլտնտեսութիւններում: Պլենումը պարտավորեցնում է շրջկոմներին՝ վճռական միջոցներ ձեռք առնել վերացնելու ճեղքվածքները և բամբակի մշակման ու հավաքի շրջանում ապահովելու բամբակադորձական խորհտնտեսութիւններն անհրաժեշտ բանութով:

Մեցյալ տարի բամբակի հավաքման աստարիդում կատարված թերութիւններից և խոշոր սխալներից խուսափելու նպատակով, սլենումը պարտավորեցնում է Հողօգտագործներին, Կոլտնտէկներին, ՄՏ կայաններին և շրջկոմներին անհապաղ ձեռնամուխ լինել բամբակի հավաքումը կազմակերպելու նախապատրաստական աշխատանքներին և ձեռք առնել համապատասխան կազմակերպչական միջոցներ ապահովելու բամբակի հավաքումը նշանակված ժամկետներին:

Հավանութիւն տալով ԿԿ-ի բյուրոյի այն վորոշմանը, վորը պահանջում է հաջորդ տարին բամբակի ցանքի տարածութիւնը հասցնել 53.000 հեկտարի, սլենումը հանձնարարում է Հողօգտագործներին, Հայջրտնտեսութեանը և ՄՏ կայաններին՝ ուժեղացնել նոր հողերի օգտագործման նախապատրաստական աշխատանքները, ապահովելով աշխատավորի սլանի լրիվ կատարումը, բյուրոյի ուրվագծած բամբակադորձական նոր խորհտնտեսութիւնների կազմակերպումը և Ղեկի աշխատանքների ժամանակին ավարտումը:

3. Խոտհնձի ընթացքի սկզբնական տվյալները պարզորոշ ցույց են տալիս, վոր կատարված նախապատրաստական աշխատանքն անբավարար է, վոր շրջանային կուսկազմակերպութիւնները դեռևս չեն հասկացել այն հսկայական տնտեսական-քաղաքական նշանակութիւնը, վոր ունի այս տարվա խոտհնձի կամպանիան: Անհրաժեշտ է անհապաղ վերացնել կատարված սխալները, վճռաբար պայքար մղել դանդաղկոտութեան ու ինքնահոսի դեմ և կազմակերպելով խորհտնտեսութիւնների աշխատանքը դորձավարձի հաստատուն հիմքերի վրա, ծավալելով սոցմրցումն ու հարվածայնութիւնը, լրիվ կատարել 192.476 հեկտար խոտ-

4581 ու 24.000 ցենտներ խոտահավաքի պլանը, նախապատրաստելով այն ամենը, ինչ վոր անհրաժեշտ է խոտը ժամանակին հավաքելու և փոխադրելու համար:

Պլենումը վորպես կենտրոնական խնդիր, առաջադրում է Հողօգտագործին՝ բեկում առաջ բերել անասնաբուծութեան կերի բազա ստեղծելու աստարիչում, հիմք ընդունելով կերի սելեկցիան, ընդարձակելով կիրաբույսերի ցանքերը, միջոցներ ձեռք առնելով 1932 թվականին դուրս մղելու անասնաբուծական հիմնական շրջաններից, հացահատիկային ու սլաքահային մշակություները, փոխարինելով վերջիններս կերի մշակություներով:

ԼԱՅՆԱՅՆԵԼ ԽՈՐՀՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ,

ԱՊԱՀՈՎԵԼ ԿԱԴՐՆԵՐՈՎ

4. Անասնաբուծական խորհանդեսություններում խոտահավաքը դժվարանում է թույլ մեքենայացման պատճառով: Այդ հանգամանքը պարտադրեցնում է խորհանդեսությունների ղեկավարներին, ամեն կերպ արժատուցենելով մեքենայացումը, մեծ ուշադրություն նվիրել խորհանդեսությունները լծկաններով և անհրաժեշտ բանուժով ապահովելու գործին՝ հունձը ձեռքով կազմակերպելու համար: Պլենումը գտնում է, վոր խորհանդեսությունները բանուժով ապահովելը և նրանց խոտհանձնի պլանի կատարմանն ոժանդակելը հանդիսանում է շրջանային կազմակերպությունների կարևորագույն խնդիրներից մեկը և պահանջում է, վոր շրջանային ու կենտրոնական որգանները նսրանոր ձեռնարկումներ կիրառեն անասնապահական խորհանդեսությունները կազերելով ու բանուժով ապահովելու համար:

5. Մասնանշելով անասնաբուծական խորհանդեսությունների ընդարձակման աստարիչում ձեռք բերած խոշոր հաջողությունները, պլենումը գտնում է, վոր դեռևս լայն հնարավորություններ կան կազմակերպելու նոր խորհանդեսություններ: Պլենումը հանձնարարում է ԿԿ-ի բյուրոյին, ըննարկել և մշակել բոլոր ազատ արտավայրերն ու խոտհարքներն անասնաբուծական նոր խորհանդեսությունների կազմակերպման համար ոգտագործելու պլանը, ուրվագծել այն բոլոր կոնկրետ ձեռնարկումները, վորոնք ապահովում են կառուցման աշխատանքների ավարտումը և հոսերի լրացումը, թե գոյություն ունեցող և թե կազմակերպվող խորհանդեսություններում:

6. Պլենումը գտնում է, վոր կերի խոտերի և արմատապտուղների սերմֆոնդ ստեղծելը հիմնական խնդիրներից մեկն է անասնաբուծությունը բարձրացնելու աստարիչում: Այդ խնդրի լուծումը հնարավորություն կտա վերացնելու ամեն սարի զգացվող սերմացվի պակասությունը, ապահովել կերի խոտերի ցանքի համար մեր ընդունված բարձր տեմպի իրականացումը, դրանով իսկ բեկում առաջացնել անասնաբուծության կերի բազա ստեղծելու գործում: Ուստի, անհրաժեշտ է միջոցներ ձեռք առնել, վոր անխախտ պահպանվի սերմացվի համար ժողովրդխորհի և Հողօգտագործների հատկացրած ցանովի խոտերի տարածությունը: Պլենումը պարտավորեցնում է բոլոր շրջանային կուսկազմակերպություններին՝ իրենց կարևորագույն խնդիրներից մեկը դարձնել ցանովի խոտերի սերմերի հավաքումը և ապահովելով առաջիկա տարվա ցանքերը ցանովի խոտերի ու որմատապտուղների սերմերով, հնարավորություն բանուժով 1932 թ. դարնանը ցանելու առնվազն 35.000

հեկտար կերի խոտ և արմատապտուղ: Պլենումը հանձնարարում է կոլտնտեսներին առանձնապես ուշադրություն չեղծել հատուկ սերմարուծական խորհրդատեսություններ կազմակերպմանը:

ՓՇՐԵԼՈՎ ԿՈՒԼԱԿԻ ԴԻՄԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ, Ե՛՛՛՛՛ ԱՎԵԼԻ ՈՒԺԵՂԱՅՆԵԼՈՎ ՊԱՅՔԱՐԸ ՅԵՐԿՈՒ ՓՐՈՆՏՈՒՄ, ՆՈՐ ԹԱՓ ՀԱՂՈՐԴԵՆՔ ԿՈՒՏՆՏՇԱՐԺՄԱՆԸ

7. Կոլտնտեսություններում բերքահավաքի հաջողությունն ապահովելու համար, պետք է հատուկ ուշադրություն չեղծել յեկամուտները կոլտնտեսությունների միջև ճիշտ և ժամանակին բաշխելու վրա: Կոլտնտեսություններում անհյալ տարի բերքահավաքի ձգձգման և մեծ կորուստների հիմնական պատճառն էր դործավարձի բացակայությունը և յեկամուտների բաշխումն ըստ ջնջի: Վճարար վերջ տալով յեկամուտների բաշխման այդ սխտեմին, բոլոր աշխատանքներն առանց բացառություն դործավարձի փոխադրել, պատշաճ բարձրության վրա դնելով աշխատանքի հաշվառումը և աշխատանքային օրերի դրանցումը կոլտնտեսականներին դրքույկներում: Բոլոր կոլտնտեսություններում կազմակերպել յեկամուտների բաշխման ըստ աշխատանքի քանակի ու վորակի և ապահովել յեկամուտների բաշխումն, ամենաուշը մինչև 1932 թ. հունվարի 15-ը՝ համաձայն Միութենական Հողփոշկոմատի ու կոլտնտեսներին հրահանգների:

8. Մատնանշելով, վոր մի շարք վայրերում զարնան գյուղատնտեսական կամպանիան կիրառելիս, տեղական կազմակերպությունները պատշաճ ուշադրություն չեղծել անհատականների մեջ կատարվող

աշխատանքին, վորը չեթ կարող բացահայտան Գիտնականներ չունենալ: Պլենումը պարտավորեցնում է բոլոր կուսակցական և խորհրդային կազմակերպություններին, ուժեղացնել մասսայական աշխատանքը և ճիշտ դեկավարություն ցուցաբերել անհատական, չքավոր ու միջակ տնտեսությունների բերքահավաքի ասպարիզում, շողակալելով այդ աշխատանքը կոլտնտեսությունների մեջ նոր անդամներ ներգրավելու և կոլտնտեսական շարժումն ուժեղացնելու խնդրի հետ:

Կուլակները, դաշնակները և մուսավաթականներն ամեն կերպ աշխատում են խանդարել բերքահավաքի հաջող կիրառմանը, խոչընդոտ հանդիսանալ կոլտնտեսություններում դործավարձի արմատացմանը և յեկամուտների բաշխմանը՝ կատարված աշխատանքի քանակի ու վորակի համաձայն, դրդելով կոլտնտեսականներին կառչել կուլակային հավասարեցմանը:

Պլենումը կոչ է անում բոլոր կազմակերպություններին, ընկճելով դասակարգային թնամու դիմադրությունը, պայքարի հանելով չքավորներին և միջակներին կուլակի դեմ, կոլտնտեսության համար, դործավարձի համար, ավելի ուժեղ և անհաշտ պայքար մղելով դիմավոր վտանգ աջ թեքման, ինչպես և «ձախ» խտրորումների դեմ, հաջողությամբ ավարտել բերքի լրիվ հավաքումը և վերածել բերքահավաքի կամպանիան դոյություն ունեցող կոլտնտեսություններն ամրացնելու և կոլտնտեսական շարժումն ուժեղացնելու հգոր լծակի:

III. ՊԵՏԱՊԱՐԱՍՏԻ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒՄ- ՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

(Ընդունված ընկ. Ս. Շահվերդովայի գեկուցման
ստեփով)

Հայաստանի Կ(Բ)Կ Կենտկոմի և ԿՎՀ-ի միացյալ
պիկետան արձանագրում և, վոր վերջին ժամանակներս
ձեռք են բերվել վորոշ նվաճումներ խորհրդային ապա-
րան անհարազատ և բանվոր դատակարգին թշնամի
տարրերից մաքրելու, այդ ապարատը մասնաճյուղերին մո-
տեցնելու, նրա սոցիալական կազմը բարելավելու, ա-
պարատի ծախսերը պակասեցնելու, մասնաճյուղերին կա-
ռավարման գործի ասպարեզ ներդրավելու բնագավա-
րում:

ԹՈՒՅԼ Ե ՊԱՅԺՍՐԸ ՊԵՏԱՊԱՐԱՍՏԻ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Սակայն ՀՍԽՀ պետապարատը դեռևս ունի շատ
պակասություններ և բյուրոկրատիկ ազավաղումներ:
Խորհրդային ապարատի ամենակարևոր պակասու-
թյունները հետևյալներն են.

ա) Կենտրոնական վարչությունների ծայրահեղ
դանդաղությունները և անբավարար աշխատանքը՝
ապարատի յերեքը դեպի շրջան և գյուղը վերահասու-
ցելու գործում: Հիմնական ժողովրդաստեղծ ու վարչու-
թյունները՝ Մատոնովկոմատը, Հայկոպը, Հոդոնովկո-
մատը, Կոլոնովկոմատը, Լուսովկոմատը, Առնովկո-
մատը և այլն դեռևս հեռու յեն տեղերին կոնկրետ, կեն-
դանի և դիֆերենցիացիայի յենթարկված ղեկավարու-
թյուն ցույց տալու գործն իրականացրած լինելուց:

Ժողկազմը դեռևս չի ապահովել կենտրոնի հեռա-
դրական և փոստային կապը շրջանների հետ և շրջաննե-
րին՝ գյուղերին հետ: Պետպլանը գեկուցուցիչ միջոց-
ներ ձեռք չի առել կարգավորելու գերատեսչական պը-
յանավորման գործի պլանավորումն ու ղեկավարումը:

Ապահովված չեն նաև շրջագործկոմների աշխատան-
քի սխառեմատիկ ղեկավարությունը կենտրոնի կողմից ու
ժողովրդի կողմից:

բ) Բանվորներին տոկոսն անբավարար է (10,9) գոր-
ծառնական աշխատողների կազմի մեջ, չնչին է գյու-
ղացիների տոկոսը (0,06), միանգամայն անբավարար
է կուլակցական և կոմյուրիստական շերտը (կոմկուլակ-
անդամներ—4,9 տոկոս, իսկ ղեկավար աշխատողների
կազմում—48 տոկոս. ԼԿՅՄ՝ անդամներ—8,1 տոկոս,
իսկ ղեկավար աշխատողների կազմում—2,3 տոկոս),
իսկ դեկավար աշխատողների տոկոսը—(2,3), ցածր է կանանց
աննշան է թուրքերի տոկոսը—(2,3), ցածր է կանանց
տոկոսը՝ (2,3), մանավանդ ղեկավար կազմում (1,1),
չափազանց ցածր է առաջ քաշվածների տոկոսը (2,1):

գ) Շարունակում է շրջանների փրկեցման և ապա-
րատի պահպանման ծախսերի ավելացման անստույգ
հակումը, չնայած վոր կենտրոնական ապարատում
ձեռք է բերվել վարչա-կառավարչական ծախսերի ի-
ջեցում, վորոնց տոկոսը 1928-29 տարվա բյուջեի
6,5-ից 1931 թվին իջեցվել է 3,8-ի:

դ) Միանգամայն անբավարար է դրված հաշվառ-
ման ու հաշվետվության կատարման ստուգումը:
յե) Խորհրդային հաստատությունների կուլակցա-
կան և կոմյուրիստական բյուջեներն ու տեղիումները միմե-
կան աշխատակիցներն ու շրջագործկոմային կենտրոնական չեն
դարձրել խորհրդային ապարատի բարելավման, բյու-

բողոքատիգմի դեմ պայքարելու, մասսաների ակտիվ-
ութունը աշխատանքի սոցիալիստական ձեւերի ծախալ-
ման, տեմպերի արագացման, խորհրդային հաստատու-
թյունների աշխատանքի վորակի բարձրացման, բայ-
շխիկյան ինքնաքննադատության ծախալման շուրջը
մոբիլիզացիայի յենթարկելու հարցերը:

Արհմիությունները և մանավանդ՝ պետական հիմ-
նարկությունների ծառայողները միությունը միանգա-
մայն անբաժարար են մասնակցում խորհրդային ապա-
րատի բարելավման և նրանում յեղած բյուրոկրատիկ
աղափարումների դեմ պայքարելու գործին: Տեղական
կուսակցական, կոմյերիտական և արհմիութենական
մարմինները միջոցներ ձեռք չեն առնում լայն մասսա-
ների մասնակից անելու խորհրդային ապարատի ու-
ղիտալացման գործին:

Մամուլը, խարազանելով դասակարգային դժի ա-
ղափման դեպքերը, բյուրոկրատիզմի և քաջընկի
կոնկրետ կրողներին, ինչպես նաև ինքնաքննադատու-
թյան ճշման հանցալորներին, դեռևս չի կարգաւորել
խորհրդային ապարատի աշխատանքի սխտեմատիկ,
կազմակերպւած լուսաբանումը, անհրաժեշտ միջոցներ
ձեռք չի առել մոբիլիզացիայի յենթարկելու մասսանե-
րը խորհրդային ապարատի բարելավման գործի շուր-
ջը:

ՓՇՐԵԼ ԹՇՆԱՄՈՒ ԴԻՄԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԲԱՐԵԼԱ-
ՎԵԼ ԱՊԱՐԱՏԻ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԸ

Կոմկուսակցության և Խորհրդային իշխանության
հաջողությունները սոցիալիզմի շինարարության առ-
պարկում, ամբողջ ֆրոնտով ծախալւած սոցիալիս-

տական հարձակումը առաջ են բերում դասակարգային
թշնամու կատաղի դիմադրություն ինչպես քաղա-
քում, այնպես ել գյուղում:

Անընդհատ փոփոխելով պայքարի յեղանակները,
կուլակ-դաշնակցական տարրերն ուժեղացնում են դի-
մադրությունը մեր աշխատանքի բոլոր գծերով: Խոր-
հրդային ապարատի առանձին ողակները, շնորհիվ դե-
հըրդային ապարատի առանձին ողակները և կուսակցական ու արհմիու-
կափար աշխատողների և կուսակցական ու արհմիու-
թենական բլիշների բաւարար դասակարգային զգո-
նության բացակայության, հայտաբերում են ձեւական,
բյուրոկրատիկ վերաբերմունք դեպի աշխատողները,
հաճախ հասնելով դասակարգային դժի աղափարման,
կուսակցության գլխավոր դժի շեղման (հողաշինարա-
րության, մթերումների և այլն գծերով):

Հայաստանի Կ(Բ)Կ Կենտկոմի և ԿԿՀ-ի պլենումը
հրապարակում է բոլոր կուսակցական կազմակերպու-
թյուններին և մանավանդ պետական ապարատում աշ-
խատող կոմունիստներին ուղադրությունն այն բանի
վրա, վոր պետապարատի բարելավման խորհրդապարա-
տը անհրադատ, բյուրոկրատիկ, կոնդրատեւական
տարրերից մաքրելու համար մղվող պայքարը՝ պայ-
քար է հանուն կուսակցության գլխավոր գծի ճիշտ և
հստակ կիրառման:

Պետապարատը սոցիալիստական շինարարության
տեմպին ու խնդիրներին համապատասխանեցնելու,
պայքարն ընդդեմ բյուրոկրատիզմի և առանձին ողակ-
ներում նկատվող դասակարգային դժի աղափարման
փատերի (աջ և «ձախ» ոպորտունիզմի, աղալային թե-
քումների ու դեպի այդ թեքումները ցույց տրվող
հաշտլողականության պրակտիկայի), ինչպես նաև

ընդգրկում կոնգրատիվականության ու վնասարարության յերեմիությունների ուժեղացնելու նպատակով՝ Հայաստանի Կ(Բ)Կ Կենտկոմի և ԿՎՀ-ի միացյալ պլենումն առաջարկում է .—

1. Նկատի ունենալով, վոր-պետական և տնտեսական ապարատի բարելավման կարելիություններն ինքիքը հանդիսանում է ապարատի անձնակազմի բարելավումը, ուստի ՎՀ ԲԳՏ մարմինները, ժողովումները, կուսակցական և արհեստակցական կազմակերպություններն այդ առարկայում անհրաժեշտաբար պետք է կիրառեն սխտեմատիկ աշխատանք հետևյալ դժերով .—

ա) Ուշի ուշով ընտրելու և դատավորելու պետապարատի կազմերը .

բ) Միտեմատիկ կերպով պետապարատ առաջ քաշելու նոր կողերի բանվորներից ու կոլտնտեսականներից .

գ) Միտեմատիկ մաքրել պետապարատն անհարապատ ու թշնամական տարրերից .

դ) Քաղաքականապես դատախազակել պետապարատի ծառայողներին .

յե) Այս բոլորի հետ միասին անհրաժեշտ է պայքարել պետական և տնտեսական ապարատում նկատվող հոգոմտության, մանավանդ կոմունիստների հոգոմտության դեմ, աշխատելով ամկլացնել կոմունիստական ու կոմյերիստական շերտը դործառնական աշխատողների կազմում :

ՌԺՆԳԱՑՆԵԼ ԲԱՆՎՈՐԱԿԱՆ ԿՈՆՏՐՈԼ

Ահադին նշանակված ժողով տալով խորհրդարանի բանվորական կոնտրոլի նոր ձևին, ձեռնարկված ժողովների չեֆությունը՝ հիմնարկների նկատմամբ, Կենտկո-

մի ու ԿՎՀ-ի պլենումը հանձնարարում է ԿՎՀ-ԲԳՏ-ին և Սրհմխորհի ֆրակցիային ամենամոտիկ ժամանակում վճարական բեկում առաջ բերել այդ առարկայում :

Դրա հետ միասին, պլենումն առաջարկում է կազմակերպել չեֆընկալ ձեռնարկված ժողովների բանվորների աշխատանքն պետապարատում, սոց. համասեղություն կարգով, առաջին հերթին Հող-ոգիկոմատի, Ծխ-ժողովմատի, Մատ-ոգիկոմատի և Հայկոպի ապարատներում :

2. Գտնելով, վոր ապարատի պահպանման ծախսերը դեռևս անթույլատրելիորեն մեծ են, պլենումը հանձնարարում է ԿՎՀ-ԲԳՏ-ին, արհմխորհությունների մասնակցությամբ, կատարել սխտեմատիկ աշխատանք պետական և տնտեսական ապարատի դրույքների կրճատման և ծախսերի իջեցման համար, կուսակցական և դատական պատասխանատվության կանչելով նախահաշվային կարգապահություն խախտման մեջ մեղավոր հաստատված ժողովների դեկավարներին ու աշխատողներին :

Միաժամանակ պլենումը հանձնարարում է ԿՎՀ-ԲԳՏ-ին առաջիկա չերկու ամսվա ընթացքում աշխատանք ծախսել բոլոր հաստատված ժողովների ու կազմակերպությունների 32 թվի շտապներն ու նախահաշիվները վերանայելու համար, մեկնակետ ունենալով վարչա-կառավարական ծախսերի հետագա կրճատումն ախպիսի հաշվով, վորպեսզի այդ նյութերը հիմք հանդիսանան 1932 թվի բյուջե կազմելու համար :

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՍՏՈՒԴՈՒՄԸ, ՍԱՀՄԱ-
ՆԵԼ ԵՒ ՍՏ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

3. Սոցիալիստական շինարարութեան տվյալ եռա-
պույն յուրաքանչյուր հիմնարկի և յուրաքանչյուր ան-
հատ աշխատողի աշխատանքի հիմնական մեթոդ պետք
է դառնա կատարման փաստացի ստուգումը, ընդ-
բռնում հատուկ նշանակութիւնն է ստանում Ժողկոմխոր-
հին կից դործող կատարման Հանձնաժողովի աշխա-
տանքը:

Պլենումը Հանձնարարում է կատարման Հանձնա-
ժողովին եւ՛ ալելի ուժեղացնել կուսակցութեան և կա-
ռավարութեան դիրեկտիւաների կատարման ստուգումը,
հատուկ ուշադրութիւն դարձնելով սոցիալիստական
շինարարութեան առանձին ճյուղերի աշխատանքի ա-
ռանձին հարցերի վերաբերյալ յեղած կոնկրետ վորո-
շումների կատարումն ստուգելու վրա:

Միաժամանակ պլենումն առաջարկում է հիմնար-
կութիւնների բոլոր ղեկավարներին սահմակարձ Ժա-
մանակամիջոցում ստեղծել կատարման վերահսկողու-
թեան սեկտորներ բոլոր Կատարման Ժողկոմներում ու
ձեռնարկութիւններում, կադմակերպելով կուսակցու-
թեան և կառավարութեան վորոշումների ըստ ելութեան
սխառնամտիկ ստուգում՝ լայն մասսաներին մասնակ-
ցութեան կանչելու հիմունքով:

4. Այս կապակցութեամբ խոշոր նշանակութիւն
ունի Փոնկցիաների հստակ սահմանադրումն առանձին
հիմնարկների և կադմակերպութիւնների միջեւ, յու-
րաքանչյուր հիմնարկի կամ կադմակերպութեան առան-
ձին ողակների աշխատողների միջեւ. խոշոր նշանա-

թիւն ունի նաեւ յուրաքանչյուր առանձին աշխատողի
խիստ պատասխանատւութիւնն սահմանելը նրան հանձ-
նարարութեւ աշխատանքի կատարման համար: Այս պատ-
ճառով պլենումը պահանջում է բոլոր գերատեսչու-
թիւնների և կադմակերպութիւնների ղեկավարներից
անախճապես իրադործել 16-րդ կուս. կոնֆերենցիայի
վորոշումն ապարատի բոլոր ողակներում պատասխա-
նատու կատարողների սխառն մտցնելու մասին:

5. Պետապարատի աշխատանքի բարելաւման գըլ-
խավոր, վճռական հարցը ներկա մոմենտում հանդի-
սանում է կենտրոնական հիմնարկների ու կադմակեր-
պութիւնների ապարատների վերակառուցումը՝ հա-
մաձայն «յերեսը դեպի շրջան» նշանաբանին:

Պլենումն առաջարկում է մի ամալ Ժամանակա-
միջոցում վճռական բեկում առաջ բերել կենտրոնական
ապարատը յերեսը դեպի շրջան և դյուզ վերակառու-
ցելու ասպարիզում, յեղակեալ ունենալով դոյութիւն
ունեցող դիրեկտիւները և հատուկ ուշադրութիւն
դարձնելով հետեյալ հանգամանքների վրա.

ա) Կենդանի, կոնկրետ հրահանգավորում և ողուն-
թիւն շրջաններին՝ նրանց պրակտիկ աշխատանքում,
վոր պետք է ցույց տան դործաւանական և ղեկավար աշ-
խատողները. փոստ-հեռադրական կապի կադմակեր-
պում շրջանների հետ և յուրաքանչյուր շրջանի ներ-
սում. պլանավորման բարելաւում:

բ) Կենտրոնի բյուրոյին առաջարկում է տառն
որվա Ժամանակամիջոցում իրականացնել կենտրոնա-
կան ապարատից (Յերեւան և Լենինական) 100 կոմու-
նիստ շրջաններն ու դյուզերն ուղարկելու վերաբերյալ
վորոշումը:

զ) Կենտրոնացված չեղանակով չափազանց անաշխատակցություն է 20 որովա ժամանակամիջոցում ծրարելով միջոցառումներ՝ բարելավելու կապն աղքատների փոքրամասնությունների, մանավանդ թուրքական չրվանների հետ, աղքատների փոքրամասնությունների լեզվով:

դ) ԿՎՀ-ԲԳՏ-ին առաջարկվում է մեկ ամսվա ժամանակամիջոցում ստուգել տեղերում ստորին խորհրդարանի վերակառուցման չափը:

ԱՇԽՈՒԺԱՑՆԵԼ ԽՈՐՀՈՒՐԳՆԵՐԻ ՄԱՍՍԱՑԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

6. Արձանագրելով, վոր մի շարք խորհրդային մարմիններ թերադնահատում են մասսաներին խորհրդային աշխատանքի և մանավանդ լոկալիստներին աշխատանքի ասպարեզ ներգրավելու գործը, Կենտկոմի և ԿՎՀ-ի պլենումը հանձնարարում է Կենտրոնացված չեղանակով չափազանց անաշխատակցությունում ուսումնասիրել մասսայական խորհրդային աշխատանքի դրուժյունը և կոնկրետ միջոցառումների դիմել՝ այդ աշխատանքն աշխուժացնելու համար:

1986 Մ Կենտկոմին և Արհմխորհի Փրակցխային առաջարկվում է մշակել ձեռնարկումներ՝ ուժեղացնելու կոմբեխտմիություն և արհմիությունների մասնակցությունը խորհուրդների մասսայական աշխատանքում:

7. Պետապարտի բարելավման տեսակետով ՀԿ(բ) Կ. Կենտկոմի և ԿՎՀ-ի միացյալ պլենումն առանձին նշանակություն և տալիս ապարատի ռացիոնալացման աշխատանքին:

Պլենումը հանձնարարում է ԿՎՀ-ԲԳՏ-ին, վճռա-

կան բեկում արագ բերել Կառավարման Տեխնիկայի Ինստիտուտի աշխատանքում, հատուկ ուշադրություն դարձնելով հետեւյալի վրա:

ա) Մասսայական-ռացիոնալիզացիոնական շարժման կազմակերպում, ռացիոնալիզացիոնական բջիջների ստեղծում տեղերում, ընդ վորում այդ բջիջները, ԿՏԻ (Կառավարման Տեխնիկայի Ինստիտուտ) ղեկավարությունը, պետք է սխտեմատիկ աշխատանք կատարելով, զամառատախանեցնելու այն խնդիրներին, վորոնք հրապարակ կզան յուրաքանչյուր տրվյալ ժամանակամիջոցում:

բ) Սահմանել հիմնարկների ղեկավարների պատասխանատվություն՝ համապատասխան ապարատների կացություն և ռացիոնալացման համար:

գ) Ռացիոնալիզացիոնների կադրերի պատրաստում, վորտեղ պետք է աշխատել ավելացնելու կուսակցականների և կոմյեբխտականների շերտը:

դ) Մոտալուս ժամանակում վերակառուցել Մատթոնիումատի, սպառնոպերացիայի, արդյունաբերության կառավարման ու ստորին խորհրդային ապարատը:

8. Պլենումը գտնում է, վոր անհրաժեշտ է մեծացնել հիմնարկների, կազմակերպությունների և առանձին ոլակների ղեկավարների անձնական պատասխանատվությունը կատարվող աշխատանքի համար, կրճատելով և մինիմումի հասցնելով նիստերի քանակը:

Այս կապակցությամբ ԿՎՀ-ԲԳՏ-ին հանձնարարվում է ջանք ուղղել աշխատանքում մշակել այս հարցի վերաբերյալ կոնկրետ ձեռնարկումներ:

ԲԱՅԵԼՇԵՎԻԿՅԱՆ ԻՆՏԵՆՍԻՎԱՅԻՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՍԻՆ
ԲՆԻ ՊԵՏԱԳԱՐԱՏԸ ԲՅՈՒՐՈԿԻՐԱՏՆԵՐԻՑ, Ե՛Ղ ԱՎԵԼԻ
ՄՈՏԵՑՆԵԼ ՄԱՍՍԱՆՆԵՐԻՆ

9. Պլենումն անհրաժեշտ է դառնում մեծացնել դատական մարմինների դերը բյուրոկրատիզմի և քաղաքական, ինչպես նաև պետապարատում դասակարգային գծի աղավաղման փաստերի դեմ մղվող պայքարի գործում:

Սրանից յեղևելով, ՀԿ(Բ)Կ Կենտկոմի և ԿՎՀ-ի պլենումն առաջարկում է դատական մարմիններին՝ վերականգնել իրենց աշխատանքը պետապարատի թերությունների ու աղավաղումների դեմ մղվող պայքարում, նպատակ ունենալով սահմանել ավելի խիստ մոտեցում ու պատժիչ մեջոցներ բյուրոկրատիզմի ու աղավաղումների կոնկրետ կրողների դեմ՝ պետապարատում:

10. Պետապարատի բարելավման ամբողջ աշխատանքը պետք է կատարեն ՎՀ-ԲԳՏ մարմինները, այդ աշխատանքներում մասնակցություն էլ ավելի լայն ներգրավման և բաղձնալիկյան ինքնաքննադատության ծավալման հիման վրա, (ուժեղացնելով Բողոքներ Բյուրոյի, ԲԳՏ սեկցիայի աշխատանքները, ներգրավելով մասնագետներին, չեփականություն, թեթև հեծելազոր, մամուլ ու բանթղթակիցներ և այլն):

11. Պլենումն առաջարկում է խորհրդային, անտեսական և կոոպերատիվ հաստատությունների ու կադմակերպությունների բոլոր կուսակցական և արհեստակցական բջիջներին՝ ամենակարճ ժամանակամիջոցում վերականգնել իրենց աշխատանքը, կիս մոտե-

նալով պետապարատի բարելավման, պարզեցման և եփանացման աշխատանքներին. առնել իրենց ղեկավարություն ու սխառնատիկ վերահսկողության տակ ընտանիքի կրճատման, ծախսերի պակասեցման, կուսակցական դիրեկտիվներ իրադրման ստուգման եյապես դասակարգային ճիշտ գիծ կիրառելու գործը՝ պետապարատի բոլոր ողակներում, — հաստատել աշխատանքային կարգապահություն, կատարել ապարատի ռացիոնալացում, այդ բոլորը համարելով իրենց հիմնական աշխատանքը, ընդ տին կադմակերպելով մասնակցություն այդ աշխատանքներում, կիրառելով հիմնարկի գործունեություն մեջ աշխատանքի սոցիալիստական ձևվը (սոցմրցում ու հարվածադնություն), լայնորեն ծավալելով ինքնաքննադատությունը, անողորձաբար պայքարել բյուրոկրատիկ խեղուման դեպքերի դեմ:

Կենտկոմի և ԿՎՀ-ի պլենումը նախադրուշացնում է բոլոր կուսկոմիտեներին և խորհրդային, կոոպերատիվ ու տնտեսական կադմակերպությունների բոլոր կուսբջիջներին, ղրո ապարատի կացություն համար նրանք պատասխանատու յեն լինելու ՀԿ(Բ)Կ ԿԿ-ի և ԿՎՀ-ի առջևի՝ հիմնարկների անմիջական ղեկավարներ հետ համատար չափով:

ԳԵՈՒՂԱԿԱՆ ԿՈՒՍԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ՎԻՃԱԿԻ
ՈՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

(Ընդունված ընկ. Ոթյանի գեկուցման առթիվ)

Հայաստանի Կոմունիստական (Բ) Կուսակցության ԿԿ-ի և ԿՎՀ-ի պլենումը, գյուղական կուսկադմակերպություն աճման և ամրացման ապարիպում ձեռք բեր-

ված անվիճելի հաջողութիւնների հետ միասին (գյուղական կուս. բջիջների ցանցի ընդարձակումը, կուսակցութեան անդամների թվի աճումը, գյուղական կուսկոմիների կազմակերպումը և այլն), մատնանշում ե մի շարք լուրջ թերութիւններ և սխալներ գյուղի կուսկազմակերպութեան աշխատանքում և ճեղքվածքներ գյուղական առանձին կուսկազմակերպութիւնների դատարարական-քաղաքական վիճակում: Դրանք հիմնականում հետևյալներն են՝

1. Մի շարք կազմակերպութիւններում (Դարալագյաղ և այլն) ծավալուն պայքար չի մղվում կուսկուսթյան դեմ: Մի շարք չըջաններում լրիվ չեն հայտաբերված անհատական հարկադրման յենթակա կուսակային անտեսութիւնները. յեղել են դեպքեր, յերբ կրճատվել են կուսակային ունեւոր հատվածում կատարվելիք մթերութիւնների հաստատուն առաջադրանքները (Դիլիջան) և լրիվ չի պահանջվել այդ հատվածից հասանելիք մթերութիւնը:

Միաժամանակ մի շարք չըջանային կուսկազմակերպութիւններ դեռևս բոլոր բնագավառներում անողոք ու անհաշտ պայքար չեն ծավալել դաշնակիցի պրակտիկայի ու տեսութեան դեմ, մասսայական-քաղաքական լայն աշխատանք ծավալելով կուսակցութեան ու խորհրդային իշխանութեան ձեռնարկումներին շուրջը, մարիլիգայիլային չեն յենթարկել կոլտնտեսական ու չրքավոր-միջակ ամբողջ մասսային կուսակներին ու դաշնակիցի դեմ մղվող կոնկրետ պայքարում:

2. Մի շարք կազմակերպութիւններում (Դարալագյաղ, Դիլիջան, Ղարաբաղիլիս և այլն) թույլ կերպով ե պայքար մղվում կուսակցութեան հիմնական դժից

կատարվող թեքումների, մանավանդ դիկավոր վտանգալ թեքման դեմ, վորի նկատմամբ պայքարի թուլութիւնը կազմակերպութեան առանձին ողակներում հաճախ վեր և ածվում հաշտութեանութեան (Դարալագյաղ): Պատշաճ հակահարմար չի տրվում «ձախ» չափաչանցումներին, մանավանդ մթերութիւնների ու կուսկտիլների պրակտիկայում: Բթացել ե գյուղական մի քանի կուսբջիջների դատակարգային զգնութիւնն ու մարտունակութիւնը, ժամանակին պայքար չի մղվում գյուղական առանձին բջիջների ու առանձին կոմունիստների քայքայման ու ալլտեւուման տարրերի դեմ:

Շատ կուսկազմակերպութիւններ դեռևս չեն կարողացել բալլչելիլորեն պայքար ծավալել թեքումների դեմ, յերևման հանել ու մերկացնել ալդ թեքումները կրող կոնկրետ անձնավորութիւններին և ալդ փորձով դատարարակել կուսակցական մասսաներին:

3. Միանգամայն անբավարար ե չըջանային կուսկազմակերպութիւնների մեծ մասի աշխատանքը գյուղական կուսբջիջների ամբողջման ասպարիլում:

ա) չըջումները կոնկրետ կենդանի ղեկավարութիւն և ողնութիւն չեն ցուցաբերում գյուղական բըլչիլներին:

բ) Գյուղում թույլ ե կազմակերպված կուսուսուցումը և գյուղական կոմունիստների քաղաքական ու ադրոտիլնիկական անդրադիտութեան վերացման դործը:

գ) Անբավարար ե չըջումների աշխատանքը գյուղական կուսկազմակերպութեան պրոլետարական կորիզն (գյուղատնտեսական բանլորներ, քատրակներ) ընդարձակելու և ամբացնելու ասպարիլում:

դ) Թույլ և կուսքընդերի աշխատանքը գլխավոր կուսաշխատանքի հենակետներում (խորհրդատեսություններ, ՄՏԿ-ներ, խոշոր կոլտնտեսություններ), կուսքընդերի ցանցը բավարար չափով չի ընդգրկել այդ հենակետները:

յե) Շրջանային կուսկազմակերպությունների մեծ մասում աշխատանք չի կատարվում գյուղական կուսկազմակերպությունների կազմակերպչական կառուցվածքը վերակազմելու համար:

զ) Անբավարար և գյուղական կուսկազմակերպության պատրաստման ու վերապատրաստման վիճակը:

է) Թույլ են մասսայականացվում և դանդաղ են իրացվում կուսակցություն կարեվորագրության դիրեկտիվները:

ը) Մի շարք գյուղական կուսքընդերում խցկվել են բացահայտորեն դասակարգային թշնամուն հարած դասակարգայնորեն խորթ տարրեր (Դարալադյազ):

թ) Քիչ և ուշադրություն նվիրվում գյուղական չքավորություններ և հաճախ բնավ աշխատանք չի կատարվում նրանց մեջ. չքավորական շատ խմբակներ կազմավորվել են. մի շարք քվեներ և չքկոմներ թեթևաճատում են չքավորների մեջ կատարվող աշխատանքը:

4. Մի շարք կուսակցական կազմակերպություններ չկարողացան տնտեսական-քաղաքական կամպանիաների միջոցով իրապես մոբիլիզացիայի գնալով կոլտնտեսական ու չքավոր-միջակ մասսաներին գյուղատնտեսության վերակառուցման մարտական հարցերի շուրջը (կոլտնտնայնարարություն, անասնաբուծություն, սոցիալիստական վերակառուցում և այլն):

5. Երանդամայն անբավարար և աղքատյին փոքրամասնությունների մեջ կատարվող աշխատանքի վիճակը, մասնավորապես՝

ա) Անբավարար և աղքատյին փոքրամասնությունների կազմակերպության ընտրությունը, առաջ քաշումն ու պատրաստումը:

բ) Թույլ և կոլտնտեսական շինարարություն ծավալման տեմպն աղքատյին փոքրամասնությունների շրջաններում:

գ) Անբավարար և թույլ և կուսակցական կազմակերպությունների ցանցը թե բամբակադորձական և թե՛ անասնաբուծական շրջանների աղքատյին փոքրամասնությունների մեջ. այդ ցանցում աշխատանքը չի վերակառուցվել:

դ) Պատշաճ հակահարված չի տրվում կուլակային պրովակացիային և պայքար չի ծավալվում բեկեր, շեյխերի և մուսավաթականների դեմ. մի շարք կոլտնտեսությունների մեջ խցկվել են դասակարգայնորեն խորթ տարրեր:

6. Պլենումն առանձնապես մատնանշում է, վրդապանաց հետ են մնում կենտրոնական խորհրդային և տնտեսական ապարատների աշխատանքի վերակառուցումը դավաճանների վերացումից հետո, նրանք իրենց յերեսը չեն դարձրել դեպի շրջան. միանգամայն անբավարար և նրանց կապը շրջանների հետ. կենտրոնական խորհրդային ապարատի առանձին ողակները կապված են շրջաններից ու գյուղերից, շրջանային ապարատները՝ գյուղերից. վատ են սպասարկվում տեղական կազմակերպությունները և թույլ և նրանց ցուցաբերվող ոգնությունը:

7. Պլենումը դառնում է, վոր վերահասուցման շրջանի ամենաբարդ խնդիրները՝ 1932 թվականին բամբակադործական և տեխնիկական մշակութային շրջաններում համատարած կոլեկտիվացման ավարտումը, 1932 թ. 53 հազար հեկտար բամբակ ցանելու համար մոշոդ պայքարը, անասնաբուժության եւ ավելի ծավալումն ու վերակառուցումը—հնարավոր չե լուծել առանց վճարար վերացնելու գոյություն ունեցող թերությունը, առանց ավելի լայն պայքար ծավալելու Հայաստանի գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերափոխման համար, առանց քանակապես ու վորակապես ամրացնելու և ընդարձակելու գյուղական կուլակազմակերպությունը:

«Առաջի ալը թերությունների վերացումը, գյուղ-բժիշկների ամրացումը, դրանք սոցիալիստական արշավի իրոք կազմակերպիչ կենտրոնների վերածելը ներկայումս շրջանների եւ ավելի ամրացման հետ միասին, հանդիսանում են գյուղի կուսակցական աշխատանքի կենտրոնական խնդիրը» (ՀամԿ(բ)Կ-ի Անդրերկրի և Անդր. ԿՎՀ-ի հունիսյան պլենումի բանաձևից):

• I

Յերեկով վերահիշատակից, ԿԿ-ի և ԿՎՀ-ի պլենումը մոտակա շրջանում ՀայԿ(բ)Կ-ի կարեւորագույն խնդիրն է համարում ավելի ուժեղ աշխատանք և պայքար ծավալել գյուղական կուսկառմակերպության ամրացման համար, նրա շարքերը քայքայված տարրերից մաքրելու, նրա մարտունակութունն բարձրացնելու համար, «գյուղի կուսակցական բջիջը վերածելու կուսակցական աշխատանքի նույնպիսի հիմնական ողակի,

ինչպիսին է կուսակցական բջիջը ձեռնարկության մեջ» (ՀամԿ(բ)Կ-ի Անդրերկրի և Անդր. ԿՎՀ-ի 3-րդ պլենումի վորոշումը): Այդ աշխատանքի ծավալումը հանդիսանում է կարեւորագույն պայմանը եւ ավելի ուժեղացնելու պայքարը կուսակցության գլխավոր դժիկիրաման համար, եւ ավելի անոգոք դարձնելու պայքարը կուլակության, դաշնակների և մուսավաթականների դեմ:

Սխառմատիկորեն մերկացնելով դաշնակների, վորսկա աշխատավոր մասսաներին իմպերիալիստական ճորտացման դործակալներ, գյուղական կոմունիստների դատակարգային դժոխության բարձրացման հիման վրա համախմբել կուսբժիշկները շուրջը կոլտնտեսականներին, գյուղի ջրափորներին ու միջակներին, ընդարձակել ԽՍՀՄ-ի բամբակի անկախությունը ձեռք բերելու հիմնական և գլխավոր ջնարանը գյուղում (կուսակցական և գլխավոր ջնարանը գյուղում) (կուսակցական և գլխավոր ջնարանը գյուղում), 1932 թ. 53 հազար հեկտար բամբակ ցանելու համար, սոցիալիստական անասնաբուժությունը պարզացնելու, բամբակադործական և տեխնիկական շրջաններում 32 թ. համատարած կոլեկտիվացումն ավարտելու համար, վտոքի հանել մասսաներին կուլակների, դաշնակների, մուսավաթականների և մեր կուսակցության մեջ նրանց դործակալներն հանդիսացող ալ ու «ձախ» ուղորտունիստների դեմ, վճարար մաքրելով կուսկազմակերպությունների թուր ողակները (գյուղխորհուրդները, կոլտնտեսությունները, ավանային ընկերությունները և այլն) կուլակային տարրերից, աղահովել ավելի վճարական հանդուրթյուններ և բարձր տեմպ գյուղի տնտեսական պլանների կատարման ու գերակատարման բնագավառում:

Միացյալ պլենումը պահանջում է բոլոր շրջանային կուսակցություններից և ԿՎՀ-ի որդաններից՝ ավելի ուժեղ ու վճռական պայքար մղել աջ ուղորտունիղմի իդեոլոգիայի ու պրակտիկայի դեմ, նրա արտահայտիչներին, կուսկազմակերպության առանձին տարրերի քայքայման յերեմիոյթներին դեմ, միևնույն ժամանակ առանց թուլացնելու «ձախ» խոտորումներին ու թեքումներին ցուցաբերվող հաշտվողականության դեմ մղվող պայքարը:

Պլենումն ամբողջովին հավանություն է տալիս ԿԿ-ի Բյուրոյի և ԿՎՀ-ի նախագահության այն վորոշմանը, վորը պահանջում է գտման յենթարկել կուսակցության Դարալազյազի կազմակերպությունը և ստուգել բոլոր գյուղական կուսբլիշներին դեկավար կազմը, վճռաբար մաքրելով բլիշները և նրանց դեկավար որդանները ու պորտուխտական ու քայքայված տարրերից:

Դրա հետ միասին պլենումը պահանջում է կուսկազմակերպության բոլոր ողակներից ծավալել բայլշիկյան ինքնաքննադատություն, նպատակ դնելով ավելի ուժեղ պայքար մղել հիվանդադին յերեմիոյթներին, կուսակցության քաղաքականության խեղաթյուրումներին և գյուղում դասակարգային դժի աղափարման դեմ:

II.

Գյուղական կուսկազմակերպությունները կազմակերպչորեն ամրացնելու և գաղափարական-դաստիարակչական աշխատանքն ուժեղացնելու համար.

1) Առաջարկել բոլոր շրջկոմներին, շրջանային դեկավար աշխատանքներին յերկար ժամանակով ամրաց-

նելով գյուղական կուսբլիշներին, ուժեղացնել կենդանի կապն ու դեկավարությունը նրանց նկատմամբ:

Հանձնարարել Հայկ(բ)Կ ԿԿ-ի Բյուրոյին անհապաղ ավարտել շրջկոմներին կից հրահանչական-պրոպագանդիստական խմբակների կազմակերպումը, վորոնք հանդիսանում են գյուղի հետ կապն ուժեղացնելու հիմնական ձեռնարկումներից մեկը:

Միջոցներ ձեռք առնել բարձրացնելու շրջանային ու գյուղական կուսկազմակերպության վորակը և վերածելու գյուղական կուսբլիշները գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման իրոք դեկավար շտաբներին:

Շրջաններն ու գյուղերը փորձված կուսկազմերով ամրացնելու համար հավանություն տալ Հայկ(բ)Կ-ի ԿԿ-ի հուլիսի 11-ի այն վորոշմանը, վորը պահանջում է քաղաքային կազմակերպություններից մորիլիդացիայի յենթարկել առնվազն 100 պատասխանատու աշխատողներ գյուղում մշտական աշխատանք կատարելու համար:

Միաժամանակ հանձնարարել շրջկոմներին գաղկ տալ ՀամԿ(բ)Կ-ի Անդրյերկոմի այն վորոշման իրականացմանը, վորի համաձայն 100 շրջանային աշխատողներ ուղարկվելու յեն գյուղ մշտական աշխատանքին:

2. Ուժեղացնել գյուղական կուսկազմակերպությունների ուղարկությունը դեպի կուսակցության աճման և նրա սոցիալական կազմի կարգավորման հարցերը, մանավանդ կուստեսական բլիշներում: Ուժեղացնել լավադույն բարոյակների, հարվածային գյուղատնտեսական բանվորների և կոլտնտեսականների ընդունելությունը կուսակցության մեջ, շարունակ բարձ-

րացնելով գյուղի պրոլետարական խավի տեսակարար կշիռը, միջոցներ ձեռք առնելով, վոր ամենամոտ ժամանակում կուսբըններ ու թեկնածուական խմբակներ կազմակերպվեն բոլոր խորհրտատեսություններում:

3. Շարունակել գյուղական բնիկներին փոքրացումը, միջոցներ ձեռք առնել, վոր կուսկազմակերպությունների ցանցն ընդգրկի վորքան կարելի չէ չատ գյուղ և գյուղխորհուրդ, համաձայն Համկ(բ)Կ-ի Անդրյերկոմի և Անդր. ԿԿՀ-ի հուլիսյան պլենումի վորոշման:

4. Շարունակել գյուղական կուսկազմակերպություն կազմակերպչական կառուցվածքի վերակազմումը, ուժեղացնել գյուղական կուսկոմների կազմակերպումը գյուղի կուս. աշխատանքի հեռականներում (խորհրտատեսություններ, ՄՏԿ-ներ, խոշոր կոլտնտեսություններ) և կուս. կոլեկտիվների կազմակերպումը խոշոր գյուղխորհուրդներում:

5. Առաջարկել բոլոր շրջկոմներին՝ մինչև սեպտեմբերի 15-ը ավարտել բնիկների աշխատանքների վերակառուցումն ըստ արտադրական սկզբունքի, կազմակերպել կուս. խմբակներ և ընտրել կուս. կազմակերպիչներ Համկ(բ)Կ-ի Անդրյերկոմի և Համկ(բ)Կ-ի ԿԿ-ի դիրեկտիվների համաձայն:

6. Հանձնարարել ԿԿ-ի Բյուրոյին՝ հատուկ հսկողություն տալ առնել կուսակցության կարեվորագույն վորոշումների մասսաշահականացումը գյուղում, ապահովել այդ վորոշումների հաղթելը յուրաքանչյուր գյուղին, բնիկին, կոմունիստին, կոլտնտեսականին և անհատական ջգտվորին ու միջակին: Ստուգել և վերահսկել կուսակցության վորոշումների կատարմանը և

տնտեսական-քաղաքական կամպանիաների կիրառման սլոգանիկային:

7. Հանձնարարել ԿԿ-ի Բյուրոյին հատուկ ուշադրություն նվիրել գյուղի կուսակցական կադրերի պատրաստմանը, քաղաքական կրթության հատուկ ցանցի կազմակերպմանը, և տեղերում շրջանային ու գյուղական կուսկադրերի դաստիարակմանը: Այդ նպատակով, ընթացիկ տարում խոշոր խորհրդային ու կոլեկտիվ տնտեսություններում հիմնել առնվազն 20 խորհրդակազմ, ապահովելով վերջիններս դասատուների համապատասխան կադրերով և դասադրքերով:

8. Հանձնարարել ԿԿ-ի Կուլտ-պրոպ քաժնին կազմել 31-32 տարում կուլտուրալության սիստեմը ծավալելու սլանն այնպիսի հաշվով, վոր հնարավոր լինի կուսուսմամբ ընդգրկել գյուղական բոլոր կոմունիստներին և կոմյերիտականներին, ծրագրեր կազմել քաղաքական կրթության ամբողջ սիստեմի համար, անպայման մտցնելով նրանց մեջ շրջանի մասնադիտացմանը համապատասխան գյուղատնտեսական և ագրոտեխնիկական առարկաներ, ապահովել շրջանները պրոպագանդիստներով, կուսակցական ու ագրոտեխնիկական դրականությամբ:

9. Բոլոր խորհրտատեսություններում և ՄՏԿ-ներում կազմակերպել հատուկ ագրոտեխնիկական խմբակներ խորհրտատեսություններում և ՄՏԿ-ներում աշխատող կոմունիստների ու բանվորների վորակավորումը բարձրացնելու համար:

10. Շրջանի արտադրական բնույթի համաձայն, կազմակերպել շարժական դրադարաններ հանրամատչելի ագրոտեխնիկական և մարքսիստական-լենինյան

գրականութեամբ, նկատի առնելով յուրաքանչյուր շրջանի ազգային կազմը: Միաժամանակ բոլոր գյուղ-բջիջներն ապահովել գրադարաններով:

11. Առաջարկել ԿԿ-ի Կուլտ-պրոպ բաժնին՝ շրջանային կուսկոմներին հետ միասին, կազմակերպել գյուղատնտեսական կարճատև դասընթացներ աշուկիսի հաշվով, վոր այդ դասընթացներն անցնեն բոլոր կոմունիստներն ու կոմյերիտականները, ներդրաւելով այդ աշխատանքին շրջանի և կենտրոնի լաւագույն մասնագետներին:

12. Առաջարկել ԿԿ-ի Կուլտ-պրոպ բաժնին և Պետհրատին՝ յերկու ամսում հրատարակել հանրամատչելի բրոշյուրներ տերիա (առնալով 30 դրէից) անասնաբուժութեան, բամբակազործութեան և այլ տեխնիկական մշակութիւնների մասին, հաշիւ տալով շրջանների ազգային կազմը:

13. Առաջարկել ԿԿ-ի Բյուրոյին՝ արագացնել շրջանային թերթերի հրատարակումը հիմնական շրջաններում և ուժեղացնել գյուղական և շրջանային մամուլի ղեկավարումը, նպատակ դնելով բարձրացնել նրա դերը գյուղատնտեսութեան վերակառուցման առաջնորդում, ոպրոտունիզմի, քայքայման տարրերի, կուլտ-կութեան, դաշնակիզմի, կրոնի դեմ մղվող պայքարում:

14. Առաջարկել Ժողկոմխորհին՝ մի ամսում մշակել և ներկայացնել Կենտկոմին ի հաստատութեան դործնական աշն ձեռնարկումների սլանը, վորոնք անհրաժեշտ են ուժեղացնելու շրջանների կուլտուրական-կենցաղային շինարարութեանը (ուղիւթիկացիա, կո-

մունալ շինարարութեան, խրճիթ-լնթեքարաններ և այլն):

15. Ընթացիկ տարում Ստեփանավանի, Ղուրդու-դուլու և Ղարաքիլիսայի շրջաններում կազմակերպել կոլտնտեսական համալսարաններ:

III.

Ջրավորների մեջ կատարվող աշխատանքն ուժեղացնելու համար՝

1. Անհրաժեշտ է, վոր շրջանային կուսկոմներն ու գյուղական կուսբջիջները հատուկ ուշադրութեան նվիրեն Ջրավորների մեջ կատարվող աշխատանքին, մասնավանդ կոլտնտեսութեաններից դուրս, ամենամոտոք պայքար մղեն Ջրավորների մեջ կատարվող աշխատանքի թերագնահատման յերեւոյթներին դեմ, ամեն միջոց ձեռք առնեն ապահովելու Ջրավորների ակտիւ մասնակցութեանը կոլտնտեսութեաններին, գյուղխորհուրդներին, կոոպերացիայի և այլ կազմակերպութեանների բոլոր պլանների ու նախաձեռնումների մշակմանը, վորը պետք է կատարվի Ջրավորներին կուլակութեան դեմ կազմակերպելու տեսակետից, յեւնելով այն հանգամանքից, վոր «Ջրավորների մեջ կատարվող աշխատանքը պատշաճ բարձրութեան վրա դնելը անհրաժեշտ նախադրյալ է դառնում կուսակցութեան հաջող աշխատանքի և գյուղատնտեսութեան սոցիալիստական վերակառուցման համար» (կուսակցութեան 16-րդ համագումարի վորոշումից):

Անհապաղ վերակառուցել բոլոր կազմալուծված Ջրավորական խմբակները: Բոլոր գյուղխորհուրդներում, հողդատագործման ընկերութեաններում և դեռևս չամ-

բացված արտեղներում կազմակերպել չքավորական խմբակներ:

2. Հանձնարարել շրջանային կուսկոմներին՝ յերկու տասնորյակում հրավիրել խորհրդակցություն շրջանային կազմակերպությունների հետ միասին, քննարկել չքավորների մեջ կուսակցական աշխատանք ծավալելու հարցը, պարբերաբար լսել կուսբջիջների, կուսկազմակերպիչների և կոլտնտեսական-կոոպերատիվ որդանների ղեկավարները չքավորների մեջ կատարվող աշխատանքի մասին:

3. Ընթացիկ տարվա աշնանը հրավիրել չքավորական խմբակների շրջանային կոնֆերենցիաներ, քննարկել կոլտնտեսության չքավորների ցուցարերելիք գործնական մասնակցության հարցերը, նպատակ դնելով ստեղծել կոլտնտեսական նոր հոսանք և քննել գյուղում տրոնտնական-քաղաքական մյուս կամպանիաները կիրառելու հարցերը:

4. Առաջարկել խորհրդային ու կոլտնտեսական-կոոպերատիվ որդանների ֆրակցիաներին՝ մի տասնորյակում կրադործել Համկ(բ)կի-ի այն վորոշումը, վորը պահանջում է հատուկ հրահանգիչներ նշանակել խորհրդային ու կոլտնտեսական-կոոպերատիվ որդանների բխտեմում չքավորների մեջ աշխատելու համար:

IV

Կի-ի և ԿՎՀ-ի պլենումը պահանջում է լայն ծավալել սոցիալիստական աշխատանքի նոր ձևերը՝ սոցմրցումն ու հարվածայնությունը գյուղական կուսակամակերպության աշխատանքի բոլոր բնադավառներում, ապահովելով բոլոր կոմունիստների և կոմյերիտականների ախտիվ մասնակցությունը ղյուղի հարվածային-

ների շարժմանը, հետևելով այն լողունդին, վոր «Վորհ հարվածային կոմունիստը արժանի է կրելու կուսակցական անդամի կոչումը»:

Վճռաբար պայքար մղել կոլտնտեսություններում, խորհրտնտեսություններում և ՄՏԿ-ներում դործավարձն արմատացնելու համար, ընդդեմ գյուղական-կոմունիստների կոլտնտեսություններում ֆրիլքական աշխատանք կատարելուց խուսափելու, վարչական վճարովի աշխատանքի առաջնաշվելու տենդենցների:

Հանձնարարել բոլոր շրջկոմներին՝ մի տասնորյակում ստուգել գյուղկոմբջիջներում կոմունիստների կատարած աշխատանքը, ձգտելով փոխադրել նրանց դերակշռող մասն անմիջական կոլտնտեսության արտադրական աշխատանքի:

V

Հայաստանի ԼԿՅՄ-ի աշխատանքը բարելավելու նպատակով, ԿԿ-ի և ԿՎՀ-ի պլենումն առաջադրում է՝

1. Ուժեղացնել կուսակցության բջիջների և շրջկոմների ղեկավարությունը Հայաստանի ԼԿՅՄ-ի բջիջների և շրջկոմների աշխատանքների աստարելում:

2. Ողոստոս ամսին վերանայել կուսբջիջների այն անդամների կազմը, վորոնք ամրացված են ԼԿՅՄ-ի բջիջներին:

3. Մաքրել կոմյերտական բոլոր բջիջները քայքայված, խորթ տարրերից և յենթակուլակներից:

4. Ուժեղացնել կոմյերիտական դժով ոպրտունիդմի ու լահանկիդմի դեմ մղվող անողդ պայքարը: Կուսակցության դժի հատուկ կիրառամբ, պատշաճ բարձրության վրա դնել Հայաստանի ԼԿՅՄ-ի շարքերում կատարվող քաղաքական-դատախարակաչական աշխատանքը:

5. Հանձնարարել ԿԿ-ի կուլյուրոս բաժնին՝ առանձն-
վել կոմյերիտական ամբողջ ակտիվի լիակատար ընդ-
գրկումը կուսուսավորության ցանցում:

6. Առաջարկել կոմյերիտական բոլոր կազմակեր-
պություններին լուրջ ուշադրություն նվիրել միություն
աճման և նրա սոցիալական կազմի կարգավորման հար-
ցերին, վճռաբար բարելավել թե՛ քանկապես և թե՛ վո-
րակապես Հայաստանի ԼԿՅՄ-ի պրոլետարական կո-
րիզը:

7. Բեմախել կոմյերիտական ուշադրությունը
տնտեսական շինարարության հարցերին, վճռաբար վե-
րակազմել նրա ամբողջ աշխատանքի ձևերն ու բովան-
դակությունը և դարձնել նրա յերեսը գյուղատնտեսու-
թյան վերակառուցմանը, աշխատելով, վոր բոլոր կոմյե-
րիտականները գլխովին մտնեն կոլտնտեսություն:

VI

Ազգային փոքրամասնությունների մեջ աշխա-
տանք ուժեղացնելու համար՝

ՀամԿ(Բ)Կ-ի ԿԿ-ի և ԿՎՀ-ի ակտիվները խնդիրներից
մեկն և համարում ամեն կերպ ուժեղացնել ազգային
փոքրամասնությունների աշխատավորության մեջ
կատարվող աշխատանքը: Հավանություն տալով ԿԿ-ի
Բյուրոյի և ԿՎՀ-ի նախագահության այդ հար-
ցի շուրջ կայացած փոքրիմանը, պնդումը բոլոր կուս-
կազմակերպություններից և կենտրոնական որդաններից
պահանջում և լրիվ իրագործել այն բոլոր ձեռնարկում-
ները, վորոնք նշել և ԿԿ-ի Բյուրոն և ԿՎՀ-ի նախագա-
հությունը՝ այդ ասպարիզում գոյություն ունեցող բո-
լոր կուսկա սխալներն ու թերություններն ուղղել և

ազգային փոքրամասնությունների մեջ կատարվող աշ-
խատանքն ուժեղացնելու համար:

7. Հանձնարարել ՀայԿ (Բ) Կ-ի ԿԿ-ի Բյուրոյին՝ վրձ-
ուպկան միջոցներ ձեռք առնել ուժեղացնելու կենտրոնա-
կան, խորհրդային ու տնտեսական որդանների ղեկա-
վարությունը տեղերի նկատմամբ և այդ որդանների
կապը տեղական կազմակերպությունների հետ-այդ նը-
պատակով:

1. ՀամԿ(Բ)Կ ԿԿ-ի վորոշման համաձայն (Կազմ.
բյուրոյի աշխատանքի պլանի ներածությունը), մինչև
սեպտեմբերի մեկը կենտրոնական բոլոր որդաններում
կազմակերպել հրահանգչական խմբակներ, ամրացնելով
նրանց առանձին շրջաններին՝ ըստ արտադրական և տե-
րիտորիալ սկզբունքի:

2. Վճռաբար վերացնել կենդանի կապը գրագրու-
թյամբ փոխարինելու պրակտիկան և կազմակերպել շր-
ջանների ու գյուղերի իրոք կոնկրետ և ոպերատիվ դե-
կավարումը:

3. Ավելի մեծ ուշադրություն և զգայուն վերաբեր-
մունք ցուցաբերել շրջանների կարիքներին ու պահանջ-
ներին, արագորեն լուծել նրանց առաջադրած հարցերը,
կազմակերպել իրական ոգնություն բոլոր դժերով:

4. Միջոցներ ձեռք առնել, վոր կենտրոնական հիմ-
նարկների ղեկավարներն ու պատասխանատու աշխա-
տողներն անպայման մեկնեն շրջաններն ստուգելու վորո-
շումների կատարումը տեղում, տեղում իսկ լուծելու
շրջաններում և գյուղերում կատարվող աշխատանքի
գործնական հարցերը:

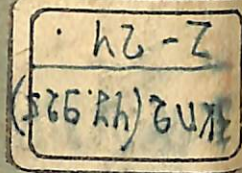
5. Առաջարկել բոլոր կենտրոնական հիմնարկների
ղեկավարներին, միջոցներ ձեռք առնել, վոր բո-

լոր հիմնական աշխատողներն ամիսն առնվազն 15 որ
անպայման լինեն շրջաններում և դյուղերում :

6. Հանձնարարել ԿՎՀ—ԲԳՏ-ին տեպեմբերին
ստուգել, թե ի՞նչ վիճակի մեջ և կենտրոնական ապա-
րաւները աշխատանքի վերականգնումը :

ԿՈՆԸ 15 ԿՈՊ. (21/4 մ.)

БИБЛИОТЕКА
И ИНСТИТУТ
ВОСТОЧЕВЕДЕНИЯ
Академии Наук
СССР

РЕЗОЛЮЦИИ ОБЪЕДИНЕН. ПЛЕНУМА ЦК (б) КП
И ЦКК АРМЕНИИ

Госиздат ССР Армения
Ереван — 1931

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0179735

